

Esihist. tsfo 128/1.4.1983

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKINÄKI

Rautakautisen kalmiston tutkimukset

25.6. - 27.7.1984

Turun yliopisto

Arkeologian osasto

1984

HAKEMISTO

YLEISTÄ

1. Kohteen sijainti ja maanomistaja	1
2. Kaivauksen löydöt, valokuvat ja näytteet	1
3. Aikaisempi tutkimus ja löydöt sekä kaivauskohteen ympäristö ja valintaperusteet	1
4. Työjärjestelyt	2
5. Kaivausalueet ja ruutujako	2
6. Vaakitus	3

KAIVAUSALUE 2

7. Kohde ennen tutkimuksia	4
8. Kaivaustapa	4
9. Pintamaa	5
10. Rautakautta nuorempia löytöjä pintamaasta ja kaivauskerroksista	6
11. Ensimmäinen kerros	7
12. Toinen kerros	9
13. Kolmas kerros	10
14. Neljäs kerros	11
15. Pohjasoran tutkiminen	12
16. Näytteet	12
17. Kaivausalueen ennallistaminen	13

KAIVAUSALUE 3

18. Kohde ennen tutkimuksia	14
19. Kaivaustapa	14
20. Pintamaa ja nykyaikaiset esinelöydöt	14
21. Ensimmäinen kerros	15
22. Toinen kerros	16
23. Kolmas kerros	16
24. Näytteet	17
25. Tutkimusten päättäminen ja kaivausalueen ennallistaminen	17

KAIVAUSALUE 4

26. Kaivausalueen valintaperusteet	18
27. Ruutujako	18
28. Kaivaustapa	19
29. Havainnot ja löydöt koeuuduissa	19
30. Näytteet	20
31. Tutkimusten päättäminen ja kaivausalueen ennallistaminen	20

KOERUUDUT -10/22 JA -16/22 SEKÄ KOKKUUOPAT	21
--	----

TIIVISTEIMÄ	24
-------------	----

Liite 1: Valokuvalettelo	10 sivua
Liite 2: Valokuvaliite	6 -"-
Liite 3: Kaivausalueen sijainti	1 sivu
Liite 4: Tiedot kaivauksen kiintopisteestä	1 -"-
Liite 5: Kaivauskartat	13 kpl
Liite 6: Näytteet	4 sivua
Liite 7: Tiilen esiintymät	1 sivu

YLEISTÄ

1. Kohteen sijainti ja maanomistaja

Kokemäen Ylistaron kylän Leikkimäki kuuluu Yli-Parman tilan maihin, RN:o 1⁹⁹. Tilan omistaja on emäntä Sylvi Ruohonen, osoite: Ylistaro, 32 800 Kokemäki, puh: 939-61270. Yli-Parman maita, joiden keskellä kaivausalue sijaitsee, viljelee maat vuokrannut mv. Jaakko Piitari, osoite: Ylistaro, 32 800 Kokemäki, puh: 939-62036.

Peruskoordinaatistossa kaivausalueen sijainti on seuraava: x = 6795 39, y = 574 08 peruskarttalehden "Kokemäki", n:o 1134 12 alueella (käytetty kartta vuodelta 1973). Koordinaattilukemat on otettu välittömästi kaivausalueen vieressä olevasta kiintopisteestä (kts. liite 4).

2. Kaivauksen löydöt, valokuvat ja näytteet

Turun yliopiston arkeologian oppiaineen kokoelmissa säilytetään Leikkimäen vuoden 1984 kaivausten aineistoa, johon kuuluu kaivauskertomuksen lisäksi:

Päänumerolle 250 luetteloidut kaivauslöydöt löytöluetteloi-
loineen

Mustavalkonegatiiveja TYA 9410-9540

Diapositiiveja TYA 131:1 - 131:98

Maanäytteitä

C¹⁴-näytteitä

3. Aikaisempi tutkimus ja löydöt sekä kaivauskohteen ympäristö ja valintaperusteet

Leikkimäen muinaisjäännökset todettiin ensimmäisen kerran Esko Sarasmon suorittamassa Kokemäen inventoinnissa v. 1946. Leikkimäen kahdelta mäkiösältä merkittiin tuolloin muistiin kaksi uhrikuopilla varustettua kiveä luoteiselta mäkiösältä ja yksi mahdollisesti muinaisjäännökseksi luokiteltava maa-kumpare kaakkoiselta mäkiösältä. Ensimmäisen kaivauksen Leikkimäellä suoritti Turun yliopiston arkeologian oppiaine

vuonna 1983 Kokemäen kaupungin rahoituksen avulla. Kaakkoiselta mäkioloselta voitiin toivota rautakautinen kalmisto ja kaivauksia jatkettiin kesällä 1984.

Selostus kaivausalueen ympäristöstä ja sen irtolöydöistä sisältyy Leikkimäen vuoden 1983 kaivauskertomukseen, samoin kuin selonteko kaivauskohteen valintaperusteista. Näitä kaikkia koskevat tiedot ovat edelleen voimassa, joten niitä ei sen vuoksi toisteta tässä kaivauskertomuksessa.

4. Työjärjestelyt

Kaivaus alkoi 25. 6. 1984 ja päättyi 27. 7. 1984. Työtä tehtiin 25 työpäivänä. Kokemäen kaupunki rahoitti kaivauksen tarvikkeet sekä johtajan ja teknisen apulaisen palkkaamisen. Valtion työllistämistukea käytettiin kahden puolipäivätyötä tekevän kahdeksan hengen kaivajaryhmän palkkaamiseen.

Kaivausten johtajana toimi arkeologian opiskelija Esa Laukkanen ja teknisenä apulaisena toimi arkeologian opiskelija Leena Tokila. Kaivauskohtajan työalueeseen kuului töitten johto ja valokuvaus sekä suurin osa kirjallisista muistiinpanoista. Teknisen apulaisen työnä oli karttojen piirtäminen. Löytökirjanpitoa hoidettiin yhteisesti.

5. Kaivausalueet ja ruutujako

Kaivausten ruutujako tehtiin saman koordinaatiston mukaisesti, jota oli alettu käyttämään vuonna 1983. Tällä ruutujaolla on se haitta, että ruutujen rajalinjat eivät ole karttakoordinaatiston pääilmansuuntien suunnassa, mutta sillä on myös etuna, että Leikkimäen molemmat mäkiosat voitiin ruuduttaa yhdestä kaivauskoordinaatiston x-akselin suuntaisesta päälinjasta lähtien, ja lisäksi ruutujako oli yhtäläinen aikaisemmin käytetyn kanssa.

Koordinaatiston x-akseli oli suunnassa 143-343 ja y-akseli suunnassa 43-243 (suuntakulmaparit ovat graadeja peruskkoordinaatistossa). Kaivauskoordinaatiston origo sijaitsi

7,28 metriä kolmiomittauspisteestä n:o 1807 (kts. liite n:o 4) suuntaan 171 (suuntakulma peruskoordinaatistossa graadeina). Origoa ei merkitty maastoon. Kaivausten mittauksen päälinjana käytettiin linjaa, joka oli x-akselin suuntainen ja 6 metriä origosta koilliseen eli sijaitsi edellisvuoden kaivauksen C- ja D-rivien välisellä linjalla. Päälinja on merkitty kuvaliitteen valokuvaan TYA 9448.

Vuonna 1983 aloitettua ruutujen merkintää kirjainen ja numeron avulla ei kannattanut enää jatkaa, kun kaivausta oli laajennettu kaukana toisistaan oleviin kohteisiin, jotka kaikki haluttiin merkitä yhtäläisen järjestelmän mukaan. Ruudut merkittiin vuoden 1984 kaivauksella kahdella kautta- viivan erottamalla numerolla, joista ensimmäinen ilmoittaa, montako metriä ruudun kauimmainen reuna on origosta luoteeseen ja jälkimmäinen ilmoittaa, montako metriä kauimmainen reuna on origosta koilliseen. Vuonna 1983 kaivetut ruudut voidaan sijoittaa uuteen merkintäjärjestelmään seuraavasti:

C2 = 4/6	C4 = 8/6	D2 = 4/8	D4 = 8/8
C3 = 6/6	C5 = 10/6	D3 = 6/8	D5 = 10/8

Löytöjen paikat ilmoitetaan ruudun sisäisillä koordinaateilla, joissa y- ja x-akselin arvot olivat kunkin kaivausruudun sisällä välillä 0-200. Molemmat kasvoivat ruudun eteläkulmasta lukien. X- ja y-akselien suunta oli sama kuin kaivauskoordinaatistossakin.

Kaivausalueet numeroitiin siinä järjestyksessä kuin niiden kaivaminen oli aloitettu. Jako tuli seuraavaksi:

Kaivausalue 1 = vuoden 1983 kaivausalue
Kaivausalue 2 = vuonna 1984 kaivettu osa kalmistoa
Kaivausalue 3 = vuonna 1984 kaivetut ruudut edellisvuonna löydettyjen uhrikuoppien ympäristöstä
Kaivausalue 4 = koeruudut Leikkimäen pienemmällä mäki-
csalla

6. Vaakitus

Vaakitusten kiintopisteenä oli sama kolmiomittauspiste n:o 1807 kuin edellisessäkin vuonna (kts. liite n:o 4). Kiintopisteen lattalukema oli 220. Vaakituskoneen tyyppi oli Fennel.

KAIVAUSALUE 2

7. Kohde ennen tutkimuksia

Valokuvaliitteen kuvista näkyy, millainen kaivettu kalmiston osa oli ennen tutkimuksia. Kiveykset eivät erottuneet maan pintaan. Kaivausalue paalutettiin sitä silmällä pitäen, että numerolla 2 merkitty rökkiö, jota oli kaivettu yksi neljännes edellisen vuoden kaivauksessa, saataisiin loppuun tutkituksi. Rökkiö 2 erottui maan pintaan matalana kumpuna, jonka kiveys ei ollut näkyvässä. Maan pintaan erottui kuopanne ruudussa 10/10. Sillä kohtaa näytti olevan kalmistokerrosten läpi jäljestä päin tehty kaivanto (näkyy diassa n:o 131:26).

8. Kaivaustapa

Kerrokset kaivettiin lastoilla ja niiden vävyys oli 10 cm. Kaikki maa seulottiin n. 5 mm:n rautalankaverkosta tehdyllä riippuvalla seulalla. Pohjasoraa tutkittiin lapiolla pistokokeen omaisesti ja lapiolla kaivettiin myös yksi kerros ruuduista 14/3 ja 14/10 kun näytti erittäin todennäköiseltä, ettei näissä kahdessa ruudussa tulisi olemaan löytökerrosta - jota niissä ei myös ollut. Suurimpia kiviä siirrettiin traktorikaivurilla kaivausten loppuvaiheessa.

Kaivauksella haluttiin tallentaa jokaiseen erilliseen hautaukseen kuuluvat palaneen luun sirut yhtenä kokonaisuutena niin, että niiden joukkoon samalla tulisi mahdollisimman vähän kalmiston muista hautauksista peräisin olevaa luuainesta. Tämän toteuttamiseksi ei palaneen luun löytötietojen merkitsemisen kerroksen ja ruudun tarkkuudella uskottu riittävän. Suurempaan tarkkuuteen pyrittäessä muodostettiin ruudun sisäisiä osa-alueita, joiden luulöydöt tallennettiin toisistaan erikseen. Kunkin osa-alueen koordinaatit ruudussa mitattiin 10 cm:n tarkkuudella piirustusristikosta, ja alueen pinta-ala oli enintään $\frac{5}{40}$ cm X 40 cm. Kaivauslöytöjä

luetteloitaessa säilytettiin omina kokonaisuuksinaan yli 5 gramman suuruiset luuesiintymät. Vasta luettelointivaiheessa otettiin käyttöön kokonaisen kaivausruudun yhtä kerrosta varten osoitetut luulöytöpussit, joihin koottiin kaikki se kaivausruudun yhdestä kerroksesta kaivettu palanut luuaines, joka ei kuulunut osana mihinkään omaa kokonaisuutenaan säilytettävään luukeskittymään. Kerros- ja ruutukohtaisesti yhdistettyinä luetteloitiin siten 5 grammaa pienemmät palaneen luun hajaesiintymät. Koska ne olivat erillisistä hautauksista ympäristöön sirottuneita luunsiruja, ei niiden sijainnilla katsottu olevan merkitystä hautausten lukumääriä selvitettäessä eikä niitä liioin voitu osoittaa varmuudella minkään tietyn hautauksen luvaineksen joukkoon kuuluviksi. Myös selvyuden vuoksi oli parasta luetteloida alle 5 gramman suuruiset palaneen luun hajaesiintymät kerros ja ruutu kerrallaan. Kaikista niistäkin luista, mitkä luokiteltiin omina kokonaisuutenaan säilytettävien luuesiintymien joukkoon, säilytettiin luettelomerkinnöissä tiedot niiden löytökerroksesta, ruudusta ja tarkemmasta löytö sijainnista siinä.

9. Pintamaa

Pintamaa irrotettiin 5 - 10 cm:n paksuisina levyinä. Ruudussa 8/10 pintamaa oli vaikeasti irrotettavaa ja irtosi vain ohuina levyinä, muualla se oli paljon löyhemmin kiinni. Pintamaata kuorittiin kolmessa erässä, sillä pääosaa kaivausalue n:o 2:n ruuduista alettiin kaivamaan 25.6., ruutua 6/10 taas 4.7. ja ruutuja 4/10, 4/12 ja 6/12 vasta 16.7.

Pintamaalaukut tarkastettiin pohjaosistaan silmämääräisesti ja paksuimpia tutkittiin lisäksi lastojen avulla. Talteen otetut massalöydöt luetteloitiin merkinnällä, että löydöt ovat pintamaasta. Yksi palamattoman luun kappale löytyi pintamaasta ruudusta 4/12. Tässä yhteydessä on syytä muistaa, että vuoden 1983 kaivauksessa löydettiin ruuduista C3 (6/6) ja C4 (8/6) useita palamattoman luun

kappaleita, jotka analyysissä todettiin ihmisen luuksi. Ne eivät löytösuhteista päätellen kuitenkaan olleet alkuperäisessä paikassa, johon ne oli haudattu, vaan ne olivat oletettavasti kulkeutuneet löytöpaikkaansa jostakin tuhotusta ruumishaudasta. Nämä palamattoman luun kappaleet tulivat etsimättä mieleen, kun vuoden 1984 kaivauksella pintamaasta ja myöhemmin 1. kerroksesta tavattiin hajallaan olevia palamattoman luun palasia. Pintamaata irrotettaessa ja maalaikkuja tutkittaessa tavattiin kaikkiaan seuraavat pintamaasta löytyneiksi luetteloidut massalöydöt:

Kvartsinpaloja	1 kpl	1,0 gr
Palamatonta luuta		7,8 gr
Savitiivistettä		4,0 gr

10. Rautakautta nuorempia löytöjä pintamaasta ja kaivauskerroksista

Kaivausruuduissa esiintyi runsaasti tiiliseraa ja isompiakin tiilen kappaleita, joista kaikkein suurimpia ei otettu talteen. Harvat savitiivisteiden palat erottuivat niiden joukosta väriltään vaaleampina ja murtumapinnoiltaan sileämpinä. Erikoisen selvä savitiivisteiden pala on löytö TYA 250:125, jossa on painanne kahdesta pyöreästä puusta, joitten välissä sen saviaines on kovettunut. Valtaosa savitiivisteiden ja tiilen yhteismäärästä oli tiiltä. Tiiliainesta ei luetteloitu massalöytöjen joukkoon, mutta löytömuuseihin koottu tiili punnittiin ja sen jakaumainen kaivausalueella n:o 2 on esitetty liitteessä n:o 7, koska siitä käy selvästi ilmi, miten tiili keskittyi ruutuun 10/10 myöhäisellä ajalla tehdyn kuopan ympärille. Kuoppa mainittiin edellä tämän kaivauskertomuksen kohdassa n:o 7 "Kohde ennen tutkimuksia". Kuopan tarkoituserä ei selvinnyt paikan päällä. Kaivanto jatkui tutkitun alueen ulkopuolelle.

Kaivausalueelta ei löytynyt nykyaikaisiksi tulkittavia esinelöytöjä 2. kaivauskerrosta syvemmältä. Nämä esineet on kuvattu löytöluettelossa. Niihin kuului:

Rautanaula	TYA 250:164
Rautainen hevosenkengän jäähokki	TYA 250:165
Vihertäviä lasin siruja	TYA 250:166-168
Savipiipun paloja	TYA 250:169
Kivikupin pala	TYA 250:170
(Piin siru	TYA 250:38)

Piin siru saattaa olla esihistoriallinen löytö, jollaisena se on luokiteltu, mutta yhtä hyvin se saattaa olla historiallisen ajan tuluspiin kappale, joten se kannattaa mainita myös nykyajan esinelöytöjä luettelassa.

11. Ensimmäinen kerros

Maa-aines oli 1. kerroksessa enimmäkseen kuohkeaa multa-
maata, joka kerroksen yläosassa oli hamahtavaa väriltään
ja vaihtui syvemmällä väriltään tummaksi. Märkinä maa oli
tiivistä ja kiinteää. Savi tuli näkyviin jo 1. kerroksessa
ruuduissa 12/8, 14/8 ja 14/10.

Röykkiö n:o 2:n kiveys oli pintamaan irrottamisen jäl-
keenkin vielä näkymättömissä ohuen maakerroksen alla. Yli-
päättänsäkin oli vain muutamia harvoja kiviä näkyvissä heti
pintamaan irrottamisen jälkeen. 1. kerrosta syvemmälle
kaivettaessa tuli näkyviin tiheä kiveys ruuduissa 6/10,
8/10, 10/10 ja 12/10. Niissä se koostui n. 3 - 20 cm hal-
kaisijaltaan olevista pikkukivistä, jotka oli sijoitettu
niitä suurempien kivien väleihin. Suurimmat kivet röykki-
össä olivat halkaisijaltaan n. 40 cm, lukuunottamatta nä-
köjään alkuperäisellä paikallaan pohjasoran päällä olevia
kiintokiviä, jotka olivat vielä suurempia. Kiveys ei ollut
röykkiö n:o 2:n ulkopuolella sanottavan tiheää. Siellä
täällä kaivausalue n:o 2:lla oli palaneita kiven siruja.
Röykkiö n:o 2:n kiveys vaikutti 1. kaivauskerroksessa, ku-
ten myöhemminkin, olevan muodoltaan hieman pitkulainen kä-
sittäen ruudut 6/10, 8/10, 10/10 sekä osia ruuduista 10/8,
12/8 ja 12/10 vuonna 1984 kaivetulta alueelta ja koillis-

puoliskot ruuduista 10/8 (D5) ja 8/8 (D4) edellisvuoden kaivausalueelta. Röykkiö n:o 2:n pituus oli noin 7 metriä ja pituussuuntana oli kaakko-luode. Röykkiön leveys oli n. 4 metriä.

Seuraavat esinelöydöt sijaitsivat 1. kaivauskerroksessa:

TYA 250:1 Karneolihelmi
TYA 250:4 Hopeasoljen neula
TYA 250:6 Spiraalikoristeinen ketjukkannatin, pronssia
TYA 250:10 Vyön solki, rautaa
TYA 250:11 Nelisärmäinen rautapiikki
TYA 250:12 Rautaniitti
TYA 250:13 Rautaniitin katkelma
TYA 250:14 Rautapala
TYA 250:15 Rautakoukku
TYA 250:16 Lasihelmi

Esineitten löytösuhteista ei ole erityistä mainittavaa.

Löydöt TYA 250:14 ja 15 saattavat olla nykyajan esinelöytöjäkin.

Kaivauksella tavattiin kaksi laajakkoa ja yhtenäistä nalaneen luun keskittymää, joista on peräisin suurin osa kaikista luulöydöistä. Ne molemmat tulivat näkyviin jo 1. kaivauskerroksessa. Merkinnällä "luualue 1/84" tarkoitetaan röykkiö n:o 2:n keskustasta ruutujen 10/8 ja 10/10 alueelta sekä niiden välisestä profiilista tallennettua luuesiintymää, johon kuuluvat seuraavat löytönumerot: TYA 250:71-72, 87-89, 98-99 ja 107, yhteensä 87,1 grammaa palanutta luuta. Merkintä "luualue 2/84" tarkoittaa löytökohtaa ruudussa 12/10, josta ovat peräisin seuraavat löytönumerot: TYA 250:75-77 ja 101, yhteensä 31,9 grammaa.

Hiili- ja nokiläikät olivat 1. kerroksessa verraten pieni-alaisia ja niitä esiintyi etupäässä röykkiö n:o 2:n alueella ja ruuduissa 10/8 ja 12/8 välittömästi röykkiön ulkopuolella. Jo 1. kerroksessa tuli ruutujen 10/10 ja 8/10 alueella näkyviin tiilisora, jota oli ruudun 10/10 itäkulmassa olleen entisen kuopan seutuvilla.

Massalöytöjä tuli 1. kerroksesta seuraavasti:

Keramiikkaa	1 kpl	13,4 gr.
Kvartssia	50 kpl	237,7 gr.
Palanutta luuta		57,1 gr.
Palamaton luuta		6,6 gr.
Rautakuonaa	1 kpl	1,6 gr.

Savitiivistettä 42,9 gr.
Hiiltä 46,6 gr.

Keramiikkaa löytyi 1. kerroksesta yksi koristeltu pala, TYA 250:23, joka jäi ainoaksi vuoden 1984 kaivauksilla löytyneeksi koristellun keramiikan palaksi alueelta n:o 2.

12. Toinen kerros

Maa-aines 2. kerroksessa oli valtaosalta muuttanut. Savikerros ruuduissa 12/8, 14/8 ja 14/10 oli hyvin ohut ja pieneni pinta-alaltaan 2. kerrosta kaivettaessa. Sen alta tuli näkyviin sora ruuduissa 12/8, 12/10, 14/8 ja 14/10. Maa oli erittäin tummaa ja noensekaista ruuduissa 8/10 ja 10/10. Runsaasti 3 - 20 cm:n kokoisia pikkukiviä irrotettiin myös 2. kerrosta kaivettaessa. Niitä oli varsinkin ruuduissa 6/10, 8/10, 10/10, 12/10 ja 14/10. Joukossa oli muutamia harvoja palaneita ja nokisia kiviä. Ruudusta 10/8 irrotettiin 2. kerrosta kaivettaessa runsaasti 15 - 20 cm:n kokoisia kiviä.

Höykyä n:o 2:n kivet olivat suuria ja tasakokoisia varsinkin ruudun 8/10 alueella. Niitten tavallinen halkaisija oli n. 40 cm.

Luualue 2/34 oli hyvin ohut kerros eikä sitä ollut enää juuri jäljellä 2. kaivauskerroksessa. Luualue 1/34 jatkui yhä 2. kerroksessa ja ulottui sitäkin syvemmälle.

Seuraavat esihistorialliset esinelöydöt sijaitsivat 2. kaivauskerroksessa:

TYA 250:2 Hopeasoljen kaari
TYA 250:3 Hopeasoljen rullapää
TYA 250:5 Pronssi-neula

Hopeasoljen osat ovat peräisin samasta esineestä kuin 1. kaivauskerroksesta löytynyt neula ja ne kaikki löytyivät läheltä toisiaan.

Massalöytöjä tuli 2. kerroksesta seuraavasti:

Keramiikkaa	185 kpl	118,4 gr
Piitä	1 kpl	1,2 gr
Kvartsia	41 kpl	347,1 gr
Palanutta luuta		54,6 gr
Palamaton luuta		0,8 gr

Rautakuonaa	4 kpl	169,2 gr
Sulanutta rautaa	1 kpl	7,9 gr
Savitiivistettä		2,7 gr
Hiiltä		66,0 gr

13. Kolmas kerros

Maa-aines kaivausalueen 3. kerroksessa oli multaa ruuduissa 4/10, 4/12, 6/10, 6/12 ja 8/10. Siellä täällä alkoi niissäkin sora tulla näkyviin mullan alta. Pohjasora oli näkyvissä kolmatta kerrosta kaivettaessa ruuduissa 10/8, 10/10, 12/8, 12/10, 14/8 ja 14/10. Ruuduissa 14/8 ja 14/12 kaivettiin 3. kerros lapioilla, koska niissä näytti tulleen koske-maton pohjasora vastaan jo 2. kerroksessa. Soraa noissa ruuduissa oli myös 3. kerros. Ruuduissa 6/10 ja 8/10 multa oli yhä hyvin nokista. Kolmatta kerrosta kaivettaessa irrotettiin kaivausalueelta yhä runsaasti 3 - 20 cm:n läpimittaisia pikkukiviä.

Röykkiö n:o 2:n kiveys harveni selvästi kun siitä irrotettiin kiviä 3. kerrosta kaivettaessa. Luualue 1/24 jatkui 3. kerroksessa ja yhä siitäkin syvennämälle.

Seuraavat esinelöydöt sijaitsivat 3. kaivauskerroksessa:

TYA 250:7	Pronssiketjun lenkki
TYA 250:9	Keihäänkärjen putki, rautaa
TYA 250:17	Lasihelmi

Keihäänkärjen putki oli löydettäessä suurehkon kiven kyljessä nähtävästi siihen tarkoituksella kalmiston käyttä aikana asetettuna. Löytötilanne näkyy negatiivissa TYA 9490 ja dia-positiivissa TYA 131:65.

Massalöytöjä tuli 3. kaivauskerroksesta seuraavasti:		
Lasia	1 kpl	7,2 gr
Keramiikkaa	27 kpl	26,0 gr
Kvartssia	26 kpl	154,6 gr
Palanutta luuta		60,0 gr
Rautakuonaa	1 kpl	0,9 gr
Savitiivistettä		4,9 gr
Hiiltä		27,1 gr

14. Neljäs kerros

Pohjasora tuli 4. kerrosta kaivettaessa näkyviin kaikissa ruuduissa. Huomattakoon, että ruuduista 14/8 ja 14/10 ei kaivettu 4. kerrosta, koska pohjasora oli noissa ruuduissa tullut näkyviin jo aikaisemmin. Yhä 4. kerroksessa oli ruuduissa 6/10 ja 8/10 runsaasti nokkea maa-aineksen joukossa. Niistä ruuduista irrotettiin vielä 4. kerrosta kaivettaessa jonkin verran 5-20 cm:n kokoisia kiviä. Röykkiö n:o 2:n kiveys loppui ruuduissa 6/10 ja 8/10 kun 3. ja 4. kerroksessa olleet suuret kivet irrotettiin. Luualue 1/84 ulottui 4. kerrokseen pohjasoran tuntumaan asti.

4. kaivauskerroksesta ei löytynyt ehjiä esinelöytöjä, mutta röykkiö n:o 2:n keskustasta tavattiin ruudusta 10/10 kuusi ruskean lasin sirua, joitten murtuspinnat olivat syöpyneet niin, että ne valossa välkkyivät monivärisinä ja osoittivat siten lasinsirujen olleen maassa pitkän ajan. Lasinsirut löytyivät hyvin pieneltä alalta, sillä niitten x-koordinaatti ruudussa 10/10 vaihteli 144:n ja 195:n välillä ja y-koordinaatti 60:n ja 98:n välillä. Nämä lasinsirut sopinee tulkita röykkiö n:o 2:n hautaukseen/hautauksiin kuuluviksi, koska alue, jolta ne löytyivät, oli välittömästi luualue 1/84:n vieressä lähellä röykkiön keskustaa. Lisäksi ruskeitten lasinsirujen sijainti vasta 4. kaivauskerroksessa, mutta ei yhdessäkään ylempässä, näyttäisi olevan seikka, joka osoittaa, että ne on röykkiöstä rakennettaessa sijoitettu sen pohjalle. Muut kaivausalueen lasilöydöt käsittivät paitsi lasihelmiä ja 1-2 kaivauskerroksessa olleita nykyaikaisia lasinsiruja vain yhden todennäköisesti esihistoriallista alkuperää olevan lasinpalan kerroksesta 3 ruudusta 6/10. Tuo lasikimpale oli selänut, mikä viittaisi sen ehkä olleen polttoreviassa.

Massalöytöjä tuli 4. kaivauskerroksesta seuraavasti:

Lasia	6 kpl	3,5 gr
Keramiikkaa	4 kpl	0,7 gr
Kvartsia	4 kpl	19,6 gr
Palanutta luuta		11,9 gr
Hiiltä		23,6 gr

15. Pohjasoran tutkiminen

Kaivausten lopuksi kaivausalueen suurimmat kivet siirrettiin paikoiltaan traktorikaivurilla, jotta voitiin todeta, ettei niitä ollut kalmiston rakennusaikana asetettu kalmistokerroksen päälle. Todettiin kaikkien suurimpien kivien olevan koskemattoman pohjasoran päällä. Saman tien kivet siirätettiin takaisin paikoilleen, jotta kalmisto saataisiin entisöityä mahdollisimman tarkoin alkuperäistä vastaavaan kuntoon.

Pohjasoraa tutkittiin lapioilla pistokokeen omaisesti, jotta voitiin nähdä, ettei 4. kerrosta syvemmällä ole enää löytökerroksia. Maa oli syvempään kaivetuissa kuopissakin koskemattoman näköistä soraa.

16. Näytteet

Kaivausalueilta n:o 2 ja 3 kerättiin maanäytteitä paleo-etnobotaanisia tutkimuksia varten. Näytteiksi otettiin minigrip-pakastepusseihin maata mahdollisimman ohuena eli n. 1-2 cm:n paksuisena kerroksena noin 40 cm X 40 cm laajuiselta alalta. Irtonaista maata ei koskaan otettu näytteen joukkoon, vaan näytemaa viillettiin irti kiinteästä kamarasta. Tällä haluttiin estää ylemmistä kaivauskerroksita tai muista ruuduista varisseen irtomaan joutumasta näytteen joukkoon. Samassa tarkoituksessa tarkastettiin aina huolellisesti, ettei lastassa ja rikkalapiossa, joilla näytettä irrotettiin, ollut ennestään maata niihin tarttuneena. Näytepusseja kuljetettiin saman päivän aikana kylmiöön säilytettäväksi. Kaivausten loputtua näytteet vietiin heti kasvitieteen laitokselle säilytettäväksi. Näytteet n:o 6, 9 ja 11-13 keräsi Terttu Lempiäinen Turun yliopiston kasvitieteen laitoksen puolesta käydessään Leikkimäen kaivauksella. Muut näytteet ovat kaivauksen johtajan ja teknisen apulaisen keräämiä.

C¹⁴ -näytteitä otettiin kaivausalueelta n:o 2 runsaiten hiiltä sisältäneestä kohdasta röykkiön n:o 2 keskustasta,

yksi kappale ja samoin yksi löydön TYA 250:10 läheltä sekä ruudun 4/10 kolmannesta kerroksesta. Dia n:o 131:84 esittää näytteenottokohtaa röykkiön keskustassa. Näytteisiin kuuluivat hiilen sirut poimittiin suoraan maasta pinseteillä minigrip-pakastepusseihin. Näyt~~te~~^{te} n:o 41^{n:o 41} ~~kuivutettiin~~ varastona olevassa huonetilassa muutama päivä, jonka jälkeen ne suljettiin foliokääreessä minigrip-pusseihin. Näytteet n:o 42 ja 43 on säilytetty avoimissa minigrip-pusseissa. Kaikkista näytteistä on tiedot liitteen n:o 6 luettelossa.

17. Kaivausalueen ennallistaminen

Kaivausalue n:o 2 peitettiin traktorikaivurin avulla. Kivikko levitettiin tasaisesti alueelle mahdollisimman paljon alkuperäistä vastaavana kerroksena. Peitetyn kaivannon päälle ladottiin kaivausalueelta irrotetut pintaturveleikut ja niitten sausakohdat tiivistettiin irtomaalla.

Kaivetun alueen kulmat merkittiin n. 20 cm:n mittaisilla vaaleilla muoviputken pätkillä.

KAIVAUSALUE 3

18. Kohde ennen tutkimuksia

Kaivausalue n:o 3:n tutkimisella haluttiin selvittää, onko kalliassa vielä maakerrosten peitossa olevia uhrikuoppia vuonna 1983 löydettyjen kuoppien lähistöllä. Vuonna 1983 saatiin yli 40 uhrikuoppaa esille kuorimalla sammalta kalli-
on pinnasta. Maakerros oli tuolloin tutkimatta jääneillä
kohdilla niin paksu, että tasokaivaus oli suoritettava kal-
lion esille saamiseksi niiltä kohdilta, missä se ei vielä
ollut näkyvillä.

Ainoa huomiota kiinnittävä seikka kaivamatonalla osalla
kaivausalueella n:o 3 ennen tutkimuksia oli matala kivirau-
nio ruudussa -52/10, joka näytti olevan jonkin rakennuksen
hajonnut tulisija. Siinä oli runsaasti tiilen kappaleita ja
kiviä. Kaivausrundut kartoitettiin ennen tutkimusten aloit-
tamista, jotta voitaisiin säilyttää tieto siitä, missä kal-
lion ja maakerrosten rajalinja kulki ennen kalliota alettiin
lasjemmin paljastamaan maakerrosten alta.

19. Kaivaustapa

Koska maata näytti olevan kalliolla päällä vain ohut kerros,
kaivettiin kaivausalueen n:o 3 ruutuja vain 5 cm:n vahvuisi-
na kerroksina. Kaikki maa seulottiin n. 5 mm silmäkooltaan
olevalla riippuvalla seulalla.

20. Pintamaa ja nykyaikaiset esinelöydöt

Pintamaa irrotettiin 5 cm:n paksuisina laikkuina. Niitä
irrotettaessa löydetyt massalöydöt olivat yksi palaneen luun
siru ja yksi savitiivisteeseen kappale.

Kaikki nykyajan löydöiksi luokitellut esineet löydettiin
1. kaivauskerroksesta lukuun ottamatta yhtä piikiven kappala-

letta, joka oli jo pintamaan rajassa. Nykyajan esinelöytöjen runsaus vahvisti käsitystä siitä, että paikalla olisi ollut jokin rakennus. Seuraavat nykyajan esinelöydöt löydettiin kaivausalueelta n:o 3:

250:198	1/2 killingin kupariraha kuningas Karl XIV Johanin (1818-1844) ajalta
250:199	kuparinappi
250:200	rautalevy
250:201	avain, rautaa
250:202-	
208	rautenauloja, maasepäntyötä
250:209-	
210	lasin ja fajanssin siruja
250:211-	
212	savipiipun kappaleita
250:213-	
214	kovasimia
250:215-	
223	piin kappaleita

21. Ensimmäinen kerros

Ensimmäisen kerroksen maa-aines oli pääasiassa multaa, jonka seassa esiintyi erittäin selvärajaisia saviläikkiiä. Saviläikkät olivat useita senttejä paksuja ja koostuivat kovasta savesta. Ne on merkitty 1. tason karttaan.

Heti pintaturpeen irrottamisen jälkeen tuli ruuduissa -56/12 ja -56/14 näkyviin tiheä kivirykelmä, joka koostui n. 10-20 cm läpimitaltaan olevista kivistä. Tämä kivirykelmä jätettiin 1. kerrosta kaivettaessa koskemattomaksi, jotta se voitiin merkitä 1. tason karttaan. Kivissä ei havaittu nopeaa tai palamisesta aiheutuvaa murenemistä.

Massalöytöjä tuli 1. kerroksesta seuraavasti:

Keramiikkaa	3 kpl	9,6 gr
Kvartssia	78 kpl	198,3 gr
Palanutta luuta		2,6 gr
Palamatonta luuta		13,7 gr
Savitiivistettä		7,1 gr

22. Toinen kerros

Toisessa kerroksessa maa-aines oli ruuduissa -52/14 ja -54/14 savensekaista multaa. Ruuduissa -54/12 ja -56/12 oli laajahko syvennys kalliossa, jossa oli hyvin nokista ja tummaa savensekaista multaa. Tästä kallionkolosta löytyi kvartsin paloja, ja varsinkin ruudun -54/12 puolella oli kallionkolossa olevassa maassa pieniä nokiläikkii. Selvä paalun tai juuren tekemä vaalealla maalla täytlynyt kolo oli ruudussa -56/12 suunnilleen kohdassa $x = 100-110$ ja $y = 70-80$ (merkitty 2. tason karttaan).

Ruudussa -52/14 tuli 2. kerrosta kaivettaessa näkyviin kiviryhmä, joka osoittautui myöhemmin liedeksi (kts. liitteenä olevat valokuvat). Tämän kiviryhmän kiviä ei purettu paikoiltaan 2. kerrosta kaivettaessa, vaan ne säilytettiin merkittäväksi 2. tason karttaan ja myöhemmin detaljikarttaan.

Massalöytöjä tuli 2. kerroksesta seuraavasti:

Kvartsia	21 kpl	47,3 gr
Palanutta luuta		0,1 gr

23. Kolmas kerros

Kolmannessa kerroksessa savensekaista multaa oli vielä jäljellä syvimmissä kallionkoloissa siksi pienellä alalla, että koko kaivausalue n:o 3 päätettiin kaivaa kolmannessa kaivauskerroksessa kallioon asti siitä huolimatta, että muutamissa syvimmissä kallionkoloissa tuli tämän kaivauskerroksen vahvuudeksi enemmän kuin tavallinen kerroksen vahvuus tällä kaivausalueella.

Ruudussa -52/14 oleva liesi tuli kokonaan näkyviin edellisessä kaivauskerroksessa, kuten valokuvaliitteen kuvat TYA 9501 ja 9512 osoittavat. Lieden rajojen sisäpuolella havaittiin kolmatta kerrosta kaivettaessa runsaasti hiilen paloja, joista poimittiin osa erillisen C¹⁴-näytettä varten. Siltä varalta, että tämä rakenne voitaisiin ajoittaa esi-

historialliseksi, otettiin sekä liesimaa että liesikivet talteen. Liesi oli sijoitettu kallionpainanteeseen nähtävästi vain muutaman cm:n paksuisen pohjasorakerroksen päälle. Liedessä tai sen lähimmässä ympäristössä ei havaittu massalöytökeskittymiä tai muita erityisiä piirteitä. Liesi oli selväraajainen ja selvästi oma rakenteensa. Samaa kokoluokkaa olevia kiviä ei sen lähiympäristössä juuri muita ollut. Lieden kivet olivat vain yhtenä kivi-kerroksena lukuun ottamatta keskustaa, jossa muutama kivi oli heti muitten alla (kts. kartta liedestä).

Massalöytöjä 3. kaivauskerroksesta tuli seuraavasti:

Keramiikkaa	1 kpl	2,0 gr
Kvartsia	51 kpl	190,2 gr
Palanutta luuta		0,7 gr

24. Näytteet

Ruudun -52/14 liesi oli ainoa paikka kaivausalueella n:o 3, josta otettiin C¹⁴ -näyte. Kaanäytteet on luetteluttu tämän kaivauskertomuksen liitteissä. Kaikki näytteet otettiin samoilla menetelmillä kuin kaivausalueelta n:o 2.

25. Tutkimusten päättäminen ja kaivausalueen ennallistaminen

Kaivausalue n:o 3 kaivettiin kokonaisuudessaan kalliosta (kts. valokuvaliite TYA 9527-9528). Pohjavaakitus tehtiin kallion pinnasta. Kallion muoto haluttiin määrittää tavallista tarkemmin ruudun -52/14 lieden kohdalta ja siksi ruudusta vaakitettiin tavallista useampia pisteitä.

Kaivausalue n:o 3 peitettiin lapiotyönä. Pintamaalaukut ladottiin niille paikoille, jossa maata oli ollut ennen kaivausta. Pintamaalaukujen välisiä saumakohtia täytettiin irtomaalla.

KAIVAUSALUE 4

26. Kaivausalueen valintaperusteet

Kaivausalue n:o 4:n tutkimisella pyrittiin hankkimaan tutkimusaineistoa otantamenetelmien käyttämahdollisuuksien tutkimista varten. Aloite tähän oli peräisin Aino Nissin-aholta.

Leikkimäen pienempi eli luoteinen mäkiosa valittiin tutkimuskohteeksi, koska vuoden 1983 kockuoppien perusteella tiedettiin, ettei siellä todennäköisesti ole kalmistokerrosta, joka vaatisi normaalin tasokaivauksen soveltamista. Jonkinlaisia merkkejä esihistoriallisen ajan ihmisen toiminnasta oli luoteiselta mäkiosalta kuitenkin mahdollista odottaa löytyvän, koska siellä olevasta kahdesta kivestä, joissa on useita uhrikuoppia, voidaan päätellä mäen olleen uhrauspaikkana ehkä jo esihistoriallisella ajalla.

Suunnitelmaan kuului keskeyttää koeruutujen kaivaus, mikäli ne näyttäisivät osuneen arvokkaisiin tutkimuskohteisiin. Ruudut voitiin kuitenkin kaivaa häiriintynättä loppuun, sillä mitään erikoista ei niitten alueelta ilmennyt.

27. Ruutujako

Kaivausalue n:o 4:n kooksi valittiin 10 m X 10 m eli 100 m². Ruudut olivat kooltaan 1 m X 1 m ja niitä kaivettiin kaikkiaan kymmenen, joitten paikan valinnan Aino Nissinaho suoritti. Kaivauskoordinaatiston jokaiselle y-akselin suunnaiselle riville tuli yksi koeruutu ja sen sijainti y-akselin suunnassa määrättiin satunnaislukutaulukon avulla.

Ruudut numeroitiin saman järjestelmän mukaan kuin muillakin Leikkimäen kaivausalueilla. Ruudun tunnuksena oli sen origosta kauimmaisen sivun x-koordinaatti kaattaviivan vasemmalla puolella ja origosta kauimmaisen sivun y-koordinaatti kaattaviivan oikealla puolella.

28. Kaivaustapa

Koeruudut kaivettiin lastoilla ja kaikki maa seulottiin samanlaisella riippuseulalla kuin kaivausalueilla 1-3. Kerrosten paksuus oli 10 cm.

29. Havainnot ja löydöt koeruuduissa

Useissa ruuduissa kallio tuli vastaan jo 1. kerroksessa. Vain ruuduista 75/9 ja 77/10 voitiin kaivaa kolme kerrosta. Kaivausalueelta n:o 4 ei löytynyt varmoja esihistoriallisia löytöjä. Ainca huomiota kiinnittävä seikka koeruuduissa oli ruudun 75/9 kaakkoisreunassa ja ruudun alueellakin näkyvä nokikerros (dia TYA 131:82). Ruudun 83/6 toisesta kerroksesta löytyi ruotsalainen kupariraha vuodelta 1743 (TYA 250:251).

Maalajit ja löydöt koeruuduissa jakautuivat seuraavasti:

Ruutu	Krs.	Maalaji	Löydöt	Kpl	Paino	TYA N:o
74/7	1.	multa	-			
75/9	1.	savi	hiiltä		0,0 gr	250:223
	2.	multa	palanutta luuta hiiltä		0,3 gr 0,4 gr	
	3.	sora	kvartseja rautanaula	4	2,2 gr	
76/13	1.	turve	-			
77/10	1.	savi	kvartsi	1	0,1 gr	
	2.	multa	-			
	3.	sora	kvartsi hiiltä	1	1,4 gr 0,7 gr	
78/6	1.	savi	2 kuparilevyn palaa			250:233
	2.	savi	hiiltä lasia tiiltä	1	0,1 gr 0,9 gr 1,7 gr	
79/3	1.	savi	tiiltä		1,3 gr	
80/11	1.	turve	rautakuonaa		610,9 gr	

Ruutu	Krs.	Maalaji	Löydöt	Kpl	Paino	TYA N:o
21/7	1.	savi	sulanutta liekkaa	1	1,3 gr	
			savitiivistettä		1,8 gr	
			hiiltä		1,4 gr	
			tiiltä		4,6 gr	
	2.	savi	hiiltä		0,2 gr	
			sulanutta lasia	2	14,4 gr	
32/12	1.	savi	kvartssia	1	1,3 gr	
33/6	1.	savi	kvartssia	2	1,7 gr	
			hiiltä		0,1 gr	
			tiiltä		9,3 gr	
	2.	savi	kvartssia	2	3,6 gr	
			palanutta luuta		0,1 gr	
			savitiivistettä		0,8 gr	
			raha v:lta 1743			250:251
			lasia	1	0,6 gr	
			sulanutta lasia	1	2,4 gr	

30. Näytteet

Kaikista koeruuduista otettiin Aino Niessinän suunnitelman mukaan maanäyte fosfaattianalyysiä varten. Näyte näytteitä ei kaivausalueelta n:o 4 otettu. Näytteet otettiin koerustujen koillisreunanasta yhtenä kimpaleena kukin. Pölylekkäisten kerrosten näytteet samasta ruudusta koetettiin ottaa mahdollisimman samalta kohdalta. Luettelo näytteistä on liitteessä n:o 6.

31. Tutkimusten päättäminen ja kaivausalueen ennallistaminen

Ruutu 75/9 kaivettiin pohjasoraan asti ja muut ruudut kallioon. Tutkimusten jälkeen koerudut peitettiin maalla ja pintaturpeilla. Koerustujen paikat merkittiin niitten jokaiseen kulmaan asetetulla vaalealla muoviputken palalla.

KOERUUDUT -10/22 JA -16/22 SEKÄ KOEKUOPAT

Leikkimäen suuremman eli kaakkoisen mäkiosan keskivaiheilla havaittiin rakennuksen pohjalta näyttävä kiveys, jota tutkittiin kahden 2 m X 2 m:n koerudun (-10/22 ja -16/22) avulla. Paikalle tehtiin 26.6. kaksi koekuoppaa (-15,5/21,5 ja -8,5/21), jotka laajennettiin koeruduiksi 9.7. Koeruduista -10/22 ja -16/22 ei löytynyt varmuudella esihistoriallisia esineitä eikä massalöytöjä. Maalaji niissä oli multa, molemmista löytyi runsaasti tiilen paloja sekä ruudusta -16/22 muutamia aivan hauraaksi palaneita kiviä. Molemmista kaivettiin kaksi 10 cm:n paksuista kerrosta. Maa seulottiin samoin kuin muillakin kaivausalueilla n. 5 mm:n seulalla. Näytteitä ei otettu. Koerudujen -10/22 ja -16/22 kaivaminen keskeytettiin ajanpuutteen vuoksi. Ruutujen kohta ennallistettiin samoin kuin muutkin kaivausalueet, mutta maan sisään jätettiin muovin palat kaivamattoman osan ja peitamaan väliin, jotta mahdollisissa tulevien vuosien kaivauksissa voitaisiin kaivaminen aloittaa siitä, mihin se nähtäen ruutujen kohdalta jäi.

Löydöt koeruduista -10/22 ja -16/22 olivat seuraavat:

Nykyaikaisia esineitä:

Rautainen niitti
Piin siru

TYA 250:253 A

Massalöytöjä, pintamaan raja:	-16/22	-10/22
Kvartssia	—	0,3 gr
Tiiltä	—	658,6 gr
Massalöytöjä, 1. krs.:		
Palanutta luuta	0,3 gr	—
Tiiltä	99,0 gr	515,9 gr
Massalöytöjä, 2. krs.:		
Keramiikkaa tai palanutta savea	1,2 gr	—
Kvartssia	13,5 gr	—
Palanutta luuta	0,4 gr	—
Tiiltä	129,5 gr	—
Hieiltä	2,0 gr	—

Koekuopat tehtiin harkinnanvaraisiin paikkoihin pyrkimyksenä selvittää kalmiston laajuus. Mistään kuopasta ei kuitenkaan saatu selvää osoitusta siitä, millä suunnalla säilyneitä kalmiston osia olisi yhä jäljellä. Yksi selitys tälle olisi ehkä se, että mäellä ollutta peltoa raivatessa on saattanut tuhoutua osa kalmistoa.

Koekuoppien ala oli tavallisimmin n. 20 cm X 20 cm. Niiden tunnusnumerot ilmoittavat niiden sijainnin kaivauskoordinaatistossa samalla tavalla kuin edellä selostetut kaivaus- ja koeruutujen numeroinnitkin.

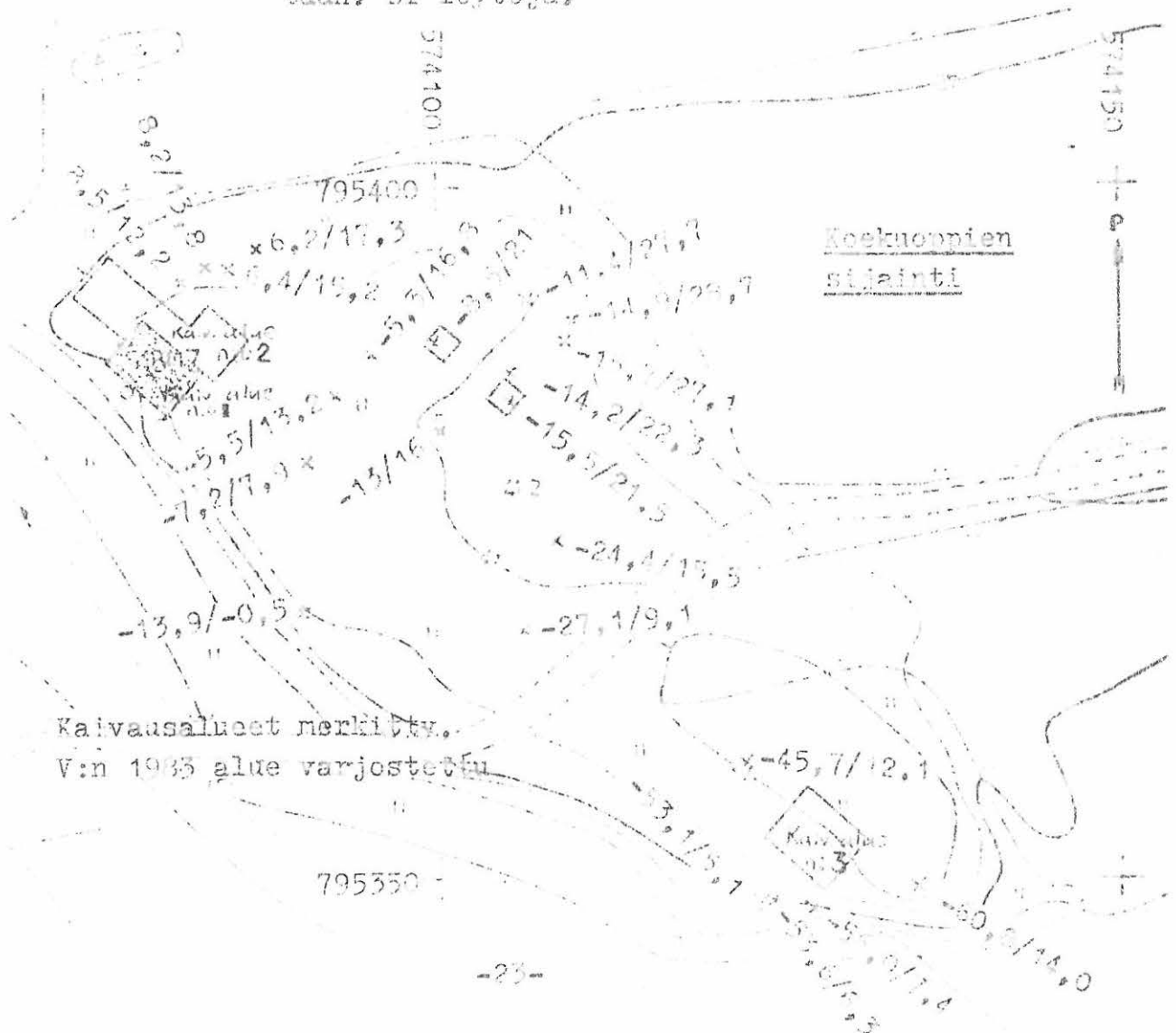
Löydöt ja havainnot koekuopista olivat seuraavat:

Kuoppa n:o

- 60,8/14,0 Tiilen kappaleita ja nokisia kiviä, nähtävästi tulisijan jäännöksiä, kaivettiin 5 cm syvään, jossa kivi- ja tiiliraunion yläpinta tuli vastaan. Ei löytöjä.
- 56,0/7,4 Multamaata ja runsaasti kallion reunalta vyöryneitä kiviä, kallio tuli vastaan, kaivettiin 20 cm syvään. Tiiltä 11,7 gr.
- 55,6/6,3 Multamaata ja soraa, kallio tuli vastaan, kaivettiin 20 cm syvään. Tiiltä 4,9 gr.
- 55,1/5,1 Multamaata, savi vastaan 20 cm:ssä, kaivettiin 20 cm syvään. Tiiltä 49,9 gr.
- 45,7/12,1 Hiekkaista multamaata, soraksi palanutta kiveä, kaivettiin 25 cm syvään. Kvartseja 1,7 gr (1 kpl), tiiltä 129,1 gr.
- 27,1/9,1 Multaa, 20 cm syvällä sora vastaan, kaivettiin 20 cm syvään. Kvartseja 2,2 gr (1 kpl), kivikupin paloja 3,5 gr (4 kpl, kolmessa lasitusta).
- 24,4/15,5 Multaa, kaivettiin 30 cm syvään, pohjasoraa ei tullut vastaan. Fajanssin pala 2,8 gr (vihreä-vaalea kuviointi), hiiltä 0,2 gr.
- 15,7/27,1 Multaa, kallio vastaan 15 cm syvällä, kaivettiin 15 cm syvään. Ei löytöjä.
- 15,5/21,5 Laajennettiin koeruudaksi. Tiiltä 1,3 gr.
- 14,9/28,7 Trittain musta multa, kallio vastaan 20 cm syvällä kallio vastaan, kaivettiin 20 cm syvään. Ei löytöjä.
- 14,2/22,3 Multaa, 25 cm syvällä sora vastaan, kaivettiin 25 cm syvään. Tiiltä 17,3 gr.
- 13,9/-0,5 Multaa, kaivettiin 30 cm syvään. Ei löytöjä.
- 13/16 Tarkat tiedot puuttuvat, koska traktorikaivurin pyörä sotki kuopan. Tiiltä 46,7 gr.

Kuoppa n:o

- 11,4/27,7 Multaa, 20 cm syvällä kallio vastaan. kaivettiin 20 cm syvään. Ei löytöjä.
- 8,5/21 Laajennettiin koeruuksi. Tiiltä 0,7 gr.
- 7,2/7,9 Savea, sora vastaan 25 cm:n syvyydessä, kaivettiin 25 cm syvään. Pintamaassa pieniä hiilen siruja. Tiiltä 2,8 gr.
- 5,5/13,2 Multaa, sora vastaan 30 cm:n syvyydessä, kaivettiin 30 cm syvään. Hiiltä maassa. Tiiltä 31,6 gr, 2 kiviä kupin palaa lasituksin. yht. 4,8 gr.
- 5,3/16,3 Multaa, paljon hiilen siruja maassa, sora ei tullut vastaan, sauri kivi koekuopassa, kaivettiin 30 cm syvään. Tiiltä 0,5 gr, hiiltä 0,3 gr.
- 6,2/17,3 Savea pinnasta alkaen. Kaivettiin 25 cm syvään. Ei löytöjä.
- 6,4/15,2 Multaa, syvemmällä soran sekoisena, kaivettiin 30 cm syvään. Ei löytöjä.
- 8,2/13,8 Pintamaassa runsaasti hiiltä, 2 mukulakiveä koekuopassa, kaivettiin 25 cm syvään. Hiiltä 1,3 gr.
- 8,5/12,2 Multaa, yksi selvä tiili ja kiveystä. Kaivettiin 5 cm syvään, jossa kivireunien yläpinta tuli vastaan. Ei löytöjä.

TIIVISTELMÄ

Leikkimäen kalmiston käyttöaika sijoittuu vuosien 1983-1984 tutkimusten valossa kansainvaellusajalta viikinkiristiretkiajan vaihteeseen. Vanhin löytö ja ainoa varma kansainvaellusajan esine on pronssinen ristipäinen kaarisolki (TYA 224:2). Nuorin esihistoriallinen esine lienee valettu spiraalikoristeinen pronssinen ketjukkannatin (TYA 250:6). Sekä merovinki- että viikinkiajalle ajoittuu kummallekin useita löytöjä. Vuoden 1984 kaivaus vahvisti käsitystä kalmiston rikkaudesta, sillä löytöihin sisältyi yksi karneoli-helmi (TYA 250:1) ja kolmeen osaan rikkoutunut hopeinen kaarisolki (TYA 250:2-4).

Vuonna 1984 kaivettiin loppuun hautaröykkiö n:o 2, josta jo edellisvuoden kaivausalue oli leikannut yhden neljänneksen röykkiön keskustaa myöten. Röykkiössä palaneet luut olivat kahdessa keskittymässä, joista toinen oli röykkiön keskustassa ja toinen siitä pohjoiseen. Röykkiön keskustasta löytyi 6 syöpynyttä lasinsirua kaiketi röykkiön pohjatason tuntumasta 4. kaivauskerroksesta. Vuonna 1983 löytyneen pronssiketjun (TYA 224:5) lisäksi ainoastaan ne olivat röykkiö n:o 2:n keskustasta tavattuja löytöjä, mikäli ei oteta huomioon yksittäisiä keramiikan paloja tai vastaavia hajalöytöinä esiin tulleita massalöytöjä. Kaikki vuoden 1984 esinelöydöt sijaitsivat röykkiö n:o 2:een nähden sen laidoilla tai ulkopuolella. Ne olivat seuraavat:

- TYA 250:1 Karneolihelmi
- TYA 250:2
- 4 Hopeinen kaarisolki
- TYA 250:5 Koruneula, pronssia
- TYA 250:6 Ketjukkannatin, pronssia
- TYA 250:7 Pronssiketjun lenkki
- TYA 250:8 H-miekan ponsi, rautaa
- TYA 250:9 Keihäänkärjen putki, rautaa
- TYA 250:10 Vyön solki, rautaa
- TYA 250:11 Rautapiikki
- TYA 250:12 Niitti, rautaa
- TYA 250:13 Katkennut rautaniitti
- TYA 250:14
- 15 Rautapaloja
- TYA 250:16
- 17 Lasihelmiä

Röykkiö n:o 2:n raja kaakossa on tulkinnanvarainen. Röykkiö joko jatkui pitkänomaisena ruutuun 6/10 tai sitten ruudun 6/10 suurikokoinen kiveys oli röykkiö n:o 2:een asti jatkettua polttokenttäkalmiston kiveystä.

Röykkiö n:o 2:n ulkopuolelta ei tavattu yhtään palaneen luun keskittymää eikä minkään muunkaan massalöytöaineksen keskittymiä. Ruudusta 6/12 löytyi suurehkon kiven viereen nähtävästi tarkoituksella asetettu keihään kärjen putki. Se ei kuitenkaan ollut hautauksen mukana, sillä samasta ruudusta ei palanutta luuta löytynyt juuri nimeksikään. Löytöpaikassa oli useita suuria kiviä lähekkäin, mutta muu kiveys niitten ympärillä oli siksi harvaa, ettei voi ajatella keihäänkärjen löytöpaikalla olleen röykkiötä. Kaivausalue n:o 2:n alueella ainoa röykkiö oli röykkiö n:o 2.

Keramiikka- ja savitiivistelöydöt olivat kaivausalue n:o 2:n osalla vähäisiä. Palanutta luuta oli niinkään vähän. Massalöytöjen kokonaissummat kaivausalueella n:o 2 olivat:

	<u>gr.</u>
Lasia	12,7
Keramiikkaa	158,5
Piitä	1,2
Kvartsia	760,0
Palanutta luuta	183,6
Palamatonta luuta	15,2
Rautakuonaa	170,7
Sulanutta rautaa	7,0
Savitiivistettä	54,5
Hiiltä	163,3
Piiltä	1329

Lukuihin eivät sisälly ne massalöydöt, joista puuttuvat tarkat löytötiedot eivätkä maanäytteitten joukossa olleet keramiikan palat ja muut mahdolliset massalöydöt.

Kaivausalueelta n:o 3, joka oli edellisvuonna löydettyjen uhrikuoppien ympäristössä, ei löydetty yhtään uutta uhrikuoppaa. Kallion notkelmasta läheltä uhrikuopparykelmiä löytyi kivetty liesi (Kuvaliitteen kuvat TYA 9501, 9512 ja 9515). Se sijaitsi pohjasoran päällä ja sitä peitti savikerros. Samasta kaivauskerroksesta viereisestä ruudusta löydettiin yksi koristeltu keramiikan pala (TYA 250:172).

Kaivausalueelta n:o 3 löytyi runsaasti todennäköisesti viime vuosisadalta peräisin olevia esinelöytöjä, mm. ruotsa-

lainen kupariraha Karl XIV Johanin (1818-1844) hallituskaudelta. Massalöydöt kaivausalueelta n:o 3 olivat seuraavat lukuunottamatta niitä, joista puuttuvat tarkat löytötiedot ja mahdollisesti maanäytteitten joukkoon joutuneita:

	<u>kg.</u>
Keramiikkaa	11,6
Piitä	
Kvartssia	435,8
Palanutta luuta	3,4
Palamatonta luuta	13,7
Savitiivistettä	7,1

Esihistoriallisia esinelöytöjä ei kaivausalueelta n:o 3 tullut yhtään.

Kaivausalue n:o 4 käsitti koeruntuja, jotka tehtiin Leikkimäen luoteiselle eli pienemmälle väkiosalle. Varvoja esihistoriallisia esine- tai massalöytöjä niistä ei tullut.

Turussa 23/3 1985

Unto Salo
Kenttätöitten valvoja
Professori

Esa Laukkanen
Kenttätöitten johtaja
HuK

LUETTELO MUSTAVAIKOISISTA NEGATIIVISTA
KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

Tiedot negatiiveista on merkitty luettelonumeron jälkeen seuraavassa järjestyksessä: 1) kuvan sisältö 2) päivämäärä ja kellonaika, jolloin kuva on otettu 3) kansainvälinen lyhenne siitä ilmansuunnasta, josta käsin kuva on otettu 4) sää kuvaushetkellä 5) sen objektiivin polttoväli, jolla kuva on otettu. Valokuvat on ottanut Esa Laukkanen, ellei toisin mainita.

Kamera: Asahi Pentax K 1000

Objektiivit: 50 mm/1,8 SMC Pentax ja
28 mm/2,8 SMC Pentax

Filmi: Kodak Plus-X pan, 125 ASA, negatiivikoko 24 X 36 mm.

NEGATIIVIT TYA 9410-9540

- 9410 Kaivausalue riveillä 4-14 paaluttamattomana ennen tutkimuksia, kaakkoisosa. 20/6 17:52, SE, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9411 Kaivausalue riveillä 4-14 paaluttamattomana ennen tutkimuksia, luoteisosa. 20/6 17:55, SE, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9412 Kaivausalue riveillä 4-14 paaluttamattomana ennen tutkimuksia. 20/6 18:09, NW, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9413 Kaivausalue riveillä 4-14 paaluttamattomana ennen tutkimuksia, luoteisosa. 20/6 18:23, N, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9414 Kaivausalue riveillä 4-14 paaluttamattomana ennen tutkimuksia, kaakkoisosa. 20/6 18:24, NW, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9415-
9420 Kaivausalue riveillä 4-14 paaluttamattomana ennen tutkimuksia, kuvattuna paldina kaakosta luoteeseen. 20/6 18:33-18:40, NW-N, 1/4 pilv. 50 mm.
- 9421 Kaivausalue riveillä 4-14 paalutettuna ennen tutkimuksia. 24/6 17:24, SE, 3/4 pilv. 50 mm.
- 9422 Kaivausalue riveillä 4-14 paalutettuna ennen tutkimuksia. 25/6 7:37, N, 3/4 pilv. 28 mm.
- 9423 Kaivausalue riveillä 4-14 paalutettuna ennen tutkimuksia, luoteisosa. 25/6 7:38, N, 3/4 pilv. 28 mm.
- 9424 Kaivausalue riveillä 8-14 pintamaan poistamisen jälkeen. 25/6 9:49, N, 3/4 pilv. 28 mm.
- 9425 Uhrikuoppia kalliössä ruudussa -54/12 ennen rivien -52 - -56 tutkimista. Piirustusristikko kuvassa mitta-kaavana. 1/7, SW, 1/2 pilv. 50 mm.
- 9426 Kaivausalue riveillä -52 - -56 paalutettuna ennen tutkimista, lounaisosa. 1/7 n. 13:00, N, 1/2 pilv. 50 mm.
- 9427 Kaivausalue riveillä -52 - -56 paalutettuna ennen tutkimista, koillisosa. 1/7 n. 13:00, NW, 1/2 pilv. 50 mm.
- 9428 Kaivausalue riveillä -52 - -56 paalutettuna ennen tutkimista. 2/7 9:32, N, 1/2 pilv. 28 mm.

- 9429 Kaivausalue riveillä -52 - -56 paalutettuna ennen tutkimista. 2/7 9:34, N, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9430 1. taso ruudussa 8/10. 2/7 14:20, N, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9431 1. taso ruudussa 14/10. 2/7 14:25, NE, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9432 1. taso ruudussa 12/8. 2/7 15:36, SW, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9433 1. taso ruudussa 10/8. 2/7 15:41, SW, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9434 1. taso ruudussa 10/10. 2/7 15:43, NE, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9435 1. taso ruudussa 12/10. 2/7 15:50, NE, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9436 1. taso ruudussa 14/8. 2/7 15:52, SW, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9437 1. taso rivien 8-14 ruuduissa. 2/7 16:09, E, 1/4 pilv. 50 mm.
- 9438 Löytö TYA 250:201 ennen irrottamista löytöpaikastaan 1. kerroksessa ruudussa -52/14. 3/7 7:18, SW, täyspilv. 50 mm.
- 9439 Ruutu ^{6/10} ennen pintamaan irrottamista. 4/7 11:56, W, 3/4 pilv. 50 mm.
- 9440 Koerutualue ennen pintamaan irrottamista. 5/7 15:51, SE, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9441 Koerutualue ennen pintamaan irrottamista. Muita pitemmät paalut on asetettu koerutualueen kulmiin ja yksi koordinaatiston päälinjalle siten, että sen asema koordinaatistossa on $x = 30$ m orisosta positiiviseen suuntaan ja $y = 6$ m positiiviseen suuntaan. Vain koerutujen paikantamiseksi tarpeelliset paalut on asetettu paikalleen. 5/7 15:55, NW, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9442 Lounaissivu koerutualueesta ennen pintamaan irrottamista. 5/7 15:55, NW, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9443 Koerutualueen keskusosa ennen pintamaan irrottamista. 5/7 15:56, W, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9444 Koerutualueen koillissivu ennen pintamaan irrottamista. 5/7 15:56, W, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9445 Koerutualueen itäpuoli ennen pintamaan irrottamista. 5/7 15:58, S, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9446 Koerutualueen länsipuoli ennen pintamaan irrottamista. 5/7 15:58, S, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9447 Koerutualue ennen pintamaan irrottamista. 5/7 16:01, E, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9448 2. kerroksen kaivamista. 6/7 8:41, E, 1/4 pilv. 50 mm.
- 9449 2. kerroksen kaivamista. 6/7 8:45, E, 1/4 pilv. 50 mm.
- 9450 Ruutu -16/22 ennen kaivamista. 9/7 9:31, NE, täyspilv. 50 mm.
- 9451 Ruutu -10/22 ennen kaivamista. 9/7 15:19, W, täyspilv. 50 mm.
- 9452 2. taso ruudussa 14/10. 10/7 n. 8:30, NE, täyspilv. 28 mm.
- 9453 1. taso ruudussa 6/10. 10/7 n. 9:15, NE, utuista, 28 mm.
- 9454 2. taso ruudussa 8/10. 10/7 11:56, NE, utuista, 28 mm.
- 9455 2. taso ruudussa 10/10. 10/7 13:15, NE, utuista, 28 mm.
- 9456 2. taso ruudussa 12/10. 11/7 8:25, NE, utuista, 28 mm.
- 9457 2. taso ruudussa 12/10. 11/7 8:26, NE, utuista, 28 mm.
- 9458 2. taso ruudussa 12/8. 11/7 11:36, SW, utuista, 28 mm.
- 9459 2. taso ruudussa 10/8. 11/7 11:39, SW, utuista, 28 mm.

- 9460 2. taso ruudussa 6/10. 11/7 11:42, NE, utuista, 28 mm.
- 9461 2. taso ruudussa 14/8. 11/7 11:44, SW, utuista, 28 mm.
- 9462 Kaivausalue 2. tasossa lukuunottamatta ruutuja 4/10, 4/12 ja 6/12, joita ei vielä ole kaivettu. 11/7 12:01, E, utuista, 50 mm. Liituriesti siirrettyssä kivessä.
- 9463 Ruutu 6/12 ennen kaivamista. 16/7 8:29, W, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9464 Ruutu 4/12 ennen kaivamista. 16/7 8:29, W, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9465 Ruutu 4/10 ennen kaivamista. 16/7 8:29, W, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9466 3. taso ruudussa 6/10. 16/7 11:40, W, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9467 3. taso ruudussa 8/10. 16/7 11:45, SW, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9468 3. taso ruudussa 10/10. 16/7 n. 12:00, S, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9469 3. taso ruudussa 10/8. 16/7 n. 12:00, SE, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9470 3. taso ruuduissa 12/10 ja 14/10. 17/7 12:22, S, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm. ^{17/6 10:55}
- 9471 3. taso ruuduissa 12/8 ja 14/8. SE, tornista kuvattu.
- 9472 1. taso ruudussa 6/12. 18/7 10:53, W, tornista kuvattu, 1/2 pilv. 50 mm.
- 9473 1. taso ruudussa 4/12. 18/7 13:23, W, tornista kuvattu, 1/2 pilv. 50 mm.
- 9474 4. taso ruudussa 6/10. 18/7 13:36, W, tornista kuvattu, 3/4 pilv. 50 mm.
- 9475 1. taso ruudussa 4/10. W, tornista kuvattu.
- 9476 Jatkuvien sateiden vuoksi osa ruuduista suojattiin pressukatoksella, jonka alla voitiin myös työskennellä. Etualalla Leena Tokila ja Juha Kivelä. 20/7 9:59, SW, 28 mm, salamavalotus.
- 9477 Sama aihe kuin edellisessä negatiivissa. 20/7 9:59, SW, 28 mm, salamavalotus.
- 9478 Töitä pressulla suojatuissa ruuduissa. 20/7 10:07, SW, 28 mm, salamavalotus.
- 9479 2. taso ruudussa 4/10. 23/7 9:16, W, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9480 2. taso ruudussa 6/12. 23/7 11:28, W, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9481 2. taso ruudussa 6/12. 23/7 11:29, W, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9482 4. taso ruudussa 6/10. 23/7 11:49, SW, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9483 Leena Tokila piirtää tasokarttaa ja Tanja Töelikka kaivaa. 23/7 11:50, W, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9484 2. taso ruudussa 4/12. 23/7 12:45, W, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm. ^{23/7}
- 9485 4. taso ruuduissa 8/10. 23/7 14:58, SW, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9486 4. taso ruuduissa 12/8 ja 10/8. 23/7 15:27, SE, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9487 Profiili ruudussa 10/8. 23/7 15:34, SW, täyspilv. 50 mm.
- 9488 Profiili ruudussa 12/8. 23/7 15:34, SW, täyspilv. 50 mm.

- 9489 Profiili ruudussa 14/8. 23/7 15:34, SW, täyspilv. 50 mm.
- 9490 Löytö TYA 250:9 asetettuna löytöpaikkaansa ja -asentoon-
sa, josta se oli irrotettu ennen kuvaamista. 24/7 9:23,
N, 1/2 pilv. 50 mm.
- 9491 4. taso ruuduissa 10/10 ja 12/10. S, tornista kuvattu,
täyspilv. 50 mm.
- 9492 3. taso ruudussa 4/10. 24/7, W, tornista kuvattu, 50 mm.
- 9493 3. taso ruudussa 4/12. 24/7 14:34, W, tornista kuvattu,
täyspilv. 50 mm.
- 9494 1. taso profiilissa ruuduissa 10/10, 12/10 ja 14/10. 24/7
14:48, S, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9495 Profiili ruudussa 10/10. 24/7 15:06, NW, täyspilv. 50 mm.
- 9496 Profiili ruudussa 8/10. 25/7 9:16, SW, täyspilv. 50 mm.
- 9497 Profiili ruudussa 6/10. Taka-alalla Tanja Taalikka ja
Anna-Maija Tuomisto kaivavat ruutua 6/12. 25/7 9:16, SW,
täyspilv. 50 mm.
- 9498 3. taso ruudussa 6/12. 25/7 9:52, W, tornista kuvattu,
täyspilv. 50 mm.
- 9499 2. taso profiilissa ruuduissa 10/10, 12/10 ja 14/10. 25/7
9:57, S, tornista kuvattu, täyspilv. 50 mm.
- 9500 3. taso profiilissa ruuduissa 10/10, 12/10 ja 14/10. 25/7
15:00, S, tornista kuvattu, 1/2 pilv. 50 mm.
- 9501 1. taso -52/14, SW, 50 mm.
- 9502 1. taso ruudussa -54/14, SW, 50 mm.
- 9503 1. taso ruudussa -56/14, SW, 50 mm.
- 9504 1. taso ruudussa -56/12, SW, 50 mm.
- 9505 1. taso ruudussa -52/10, SE, 50 mm.
- 9506 4. taso ruudussa 6/12, W, kuvattu tornista, 50 mm.
- 9507 Kalmiston kohdalle ollut kaivausalue peitettynä. SE.
- 9508 2. taso ruudussa -10/22. SW,
- 9509 2. taso ruudussa -16/22. 27/7 13:24, NE, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9510 2. taso ruudussa -56/14. 27/7 13:30, SW, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9511 2. taso ruudussa -54/14. 27/7 13:44, SW, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9512 2. taso ruudussa -52/14. 27/7 13:48, SW, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9513 2. taso ruudussa -56/12. 27/7 13:54, SW, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9514 2. taso ruudussa -54/12. 27/7 13:58, SW, 1/2 pilv. 28 mm.
- 9515 Liesi ruudussa -52/14. Kaijettavana 3. kerros. Maa koste-
aa kuvaushetkellä. 27/7 15.47, SW, 3/4 pilv. 50 mm.
- 9516 Liesi ruudussa -52/14 peitettynä piirustusristikolla mit-
takaavan saamisen vuoksi. Ristikon ruudut olivat kooltaan
20 X20 cm. 27/7 15.50, SW, 3/4 pilv. 50 mm.
- 9517 Liesi ruudussa -52/14. Kivet numeroitu. 27/7 15.55, SW,
3/4 pilv. 50 mm.
- 9518 Sama aihe kuin edellisessä negatiivissa. 27/7 16.03, SW,
3/4 pilv. 50 mm.
- 9519 Ruutu -52/14 pohjaan kaivettuna. 30/7 15.55, SW, 1/4 pilv.
28 mm.
- 9520 Ruutu -54/14 pohjaan kaivettuna. 30/7 15.56, SW, 1/4 pilv.
28 mm.
- 9521 Ruudut -52/14, -54/14 ja -56/14 pohjaan kaivettuina. 30/7
16.03, SE, 1/4 pilv. 50 mm.
- 9522 Ruudun -56/14 koillispuoli pohjaan kaivettuna. 30/7 16.03,
SE, 1/4 pilv. 50 mm.
- 9523 Ruudun -56/14 lounaispuoli pohjaan kaivettuna. 30/7 16.03,
SE, 1/4 pilv. 50 mm.
- 9524 Ruutu -56/14 pohjaan kaivettuna. 30/7, W, 1/4 pilv. 28 mm.

- 9525 Uhrikuoppien luona olleet kaivausruudut pohjaan kaivettuina. 30/7, SE, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9526 Ruutu -52/12 pohjaan kaivettuna. 30/7, SE, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9527 Ruudut -54/12 ja -56/12 pohjaan kaivettuna. 30/7, SE, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9528 Ruutujen -54/12 ja -56/12 koillispuolet pohjaan kaivettuna. 30/7, SE, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9529 Ruutu -52/12 pohjaan kaivettuna. 30/7, SE, 1/4 pilv. 28 mm.
- 9530- Reprokuvia toimittaja Veikko Pokkisen Satakunnan Kansaan
 9531 ottamasta kuvasta. Kaivausruudut on kaivettu lähes loppuun asti. Pohjasora eli 4. taso on näkyvissä kaikkialla kuvassa. Henkilöt vasemmalta: Lauri Härkisuo, Leena Tokila, Esa Laukkanen, Tanja Tealikka. Kuvattu 25/7, E.
- 9532 TYA 250:8 ja 250:10-12 ennen konservointia kuvattuna
- 9533 TYA 250:23
- 9534 TYA 250:1-6 ja 250:16-17 ennen konservointia kuvattuna
- 9535 TYA 250:2-4 - " -
- 9536 TYA 250:5 - " -
- 9537 TYA 250:6 - " -
- 9538 TYA 250:9 - " -
- 9539 TYA 250:1 - " -
- 9540 TYA 250:1 ja 250:16-17 - " -

LUETTELO DIAPOSITIIVEISTA
KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

Tiedot dioista on merkitty luettelonumeron jälkeen seuraavassa järjestyksessä: 1) kuvan sisältö 2) näivämäärä ja kellonaika, jolloin kuva on otettu 3) kansainvälinen lyhenne siitä ilmansuunnasta, josta käsin kuva on otettu 4) sää kuvaushetkellä. Valokuvat ottanut Esa Leukkanen.

Kamera: Nikon F2

Objektiivi: Micro-NIKKOR 55 mm. valovoima 1:3,5

Filmi: Fujichrome 100, 100 ASA, negatiivikoko 24 X 36 mm.

DIAPOSITIIVIT TYA 131:1 - 131:98

- 131 :1 Rökkiö 2 heti pintamaan kuorimisen jälkeen. Taka-alalla kaivaustyöryhmä kahvitauolla. 25/6 9.57, W, 3/4 pilv.
- 131 :2 Leena Tokila pitämässä valokuvauspöytäkirjaa. 26/6 14.00, N, 3/4 pilv.
- 131 :3 Leena Tokila merkitsee helmen TYA 250:16 löytötiedot ylös ja Anna-Maija Tuomisto ja Jarkko Ylinen kaivavat 1. kerrosta ruudusta 8/10. 27/6 n. 11.15, SE, 3/4 pilv.
- 131 :4 Löytö TYA 250:6 asetettuna löytöpaikkaansa ja -asentoonsa, josta se oli irrotettuna ennen valokuvaamista. 27/6 14.37, NW, 3/4 pilv.
- 131 :5 Leena Tokila piirtää detaljikarttaa löydön TYA 250:4 löytöpaikasta. 28/6 10.47, S, 3/4 pilv.
- 131 :6 Naula osoittaa löydön TYA 250:4 löytöpaikan. 28/6 n. 10.50, SW, 3/4 pilv.
- 131 :7 1. kerroksen kaivamista. 28/6 11.02, NW, 3/4 pilv.
- 131 :8 Pintamaata irrotetaan uhrikuoppien lähellä olevalta kaivausalueelta. 2/7 10.43, SE, 1/2 pilv.
- 131 :9 Sama aihe kuin edellisessä diassa. 2/7 11.39, NE, 1/2 pilv.
- 131 :10 Kaivausalue 3 pintamaan kuorimisen jälkeen. Uhrikuopat suojattu pressulla. 2/7 14.38, E, 1/2 pilv.
- 131 :11 Sama aihe kuin edellisessä diassa. 2/7 14.42, NW, 1/2 pilv.
- 131 :12 Kaivausalue 2 kaivettuna 1. tasoon asti lukuunottamatta ruutuja 4/10, 4/12 ja 6/10, joita ei ole vielä aloitettu. 2/7 16.05, E, 1/2 pilv.
- 131 :13 Löytö TYA 250:193 löytöpaikassaan ennen irrottamista. 3/7 10.05, W, täyspilv.
- 131 :14 1. taso lounaisosassa ruutua 8/10. 3/7 12.12, SE, 3/4 pilv.
- 131 :15 1. taso koillisosassa ruutua 8/10. 3/7 12.13, SE, 3/4 pilv.

- 131:16 Löytö TYA 250:2 löytöpaikassaan. 4/7 10.43, NW, 3/4 pilv.
- 131:17 Ruokatauolla vasemmalta lukien: Riia Rajaoja, Jaana Simonen, Tiina Perttula. 4/7 11.15, S, 3/4 pilv.
- 131:18 Juha Kivellä (vas.) ja Lauri Härkisuo (oik.) terottavat merkkipaaluja. 4/7 11.48, S, 3/4 pilv.
- 131:19 Jaana Simonen irrottaa pintamaata ruudusta 6/10. 4/7 12.16, S, 3/4 pilv.
- 131:20 Löytö TYA 250:3 löytöpaikassaan ja -asennossaan ennen irrottamista. Esine näkyy maassa viivottimen vasemman puolen yläpuolella hieman viivottimesta pois päin. 4/7 13.36, SE, 3/4 pilv.
- 131:21 Maanäytteen ottopaikka ruudussa 8/10, 2 krs. 5/7 11.55, NE, 1/2 pilv.
- 131:22 Koerutuesue eli kaivausalue 4 länsikulmasta nähtynä paalutettuna ennen kaivamisen alkamista. Edessä oleva muita pitempi paalu on asetettu koordinaatisten päälinjalle siten, että sen asema koordinaatistossa on $x = 80$ m origosta positiiviseen suuntaan ja $y = 6$ m positiiviseen suuntaan. Vain koerutujen paikantamiseksi tarpeelliset paalut on asetettu paikalleen. Kaivausalueen kulmissa on pitkät paalut. 5/7 15.39, W, 1/4 pilv.
- 131:23 2. kerroksen kaivamista. 6/7 8.23, E, 1/4 pilv.
- 131:24 Sama aihe kuin edellisessä diassa. 6/7 8.43, E, 1/4 pilv.
- 131:25 Pintamaan irrotusta ruudussa -16/22. 9/7 9.57, E, täyspilv.
- 131:26 Ruudun 10/10 koillislaidassa näytti olevan entinen kaivanto, joka oli ulottunut kalmisokerrasten läpi. Sen kohdalla maassa oli mm. tiilipaukkoa. Diassa tiilimurska näkyy punaisena puolikuun muotoisena läiskänä. 9/7 11.56, S, täyspilv.
- 131:27 Löytö TYA 250:12 asetettuna löytöpaikkaansa ja -asentoonsa, josta se oli irrotettuna ennen kuvaamista. 9/7 14.33 SW, täyspilv.
- 131:28 Jarkko Ylinen kaivaa koerutua kaivausalueella 4. 9/7 14.57, SE, täyspilv.
- 131:29 1. taso ruudussa 6/10. 10/7 10.40, NW, utuinen.
- 131:30 Vaakitusta. 11/7 9.25, SE, utuinen.
- 131:31 Jarkko Ylinen lukee vaakituskonetta. 11/7 n. 9.30, NE, utuinen.
- 131:32-
- 131:34 Terttu Lempiäinen ottaa maanäytteitä ja Leena Tokila merkitsee niitten ottopaikkoja karttoihin. 11/7
- 131:35 Nokimaata kiven alla, joka nostettiin ruudusta 8/10 maanäytteen ottamista varten. Sama kivi on merkitty liituri-
 ristillä negatiivissa TYA 9462 . 11/7.
- ~~XXXX~~
- 131:36 Terttu Lempiäinen ottaa maanäytettä ruudusta 10/10. 11/7.
- 131:37 Kaivausalue 2 kaivettuna 2. tasoon lukuunottamatta ruutu-
 ja 4/10, 4/12 ja 6/12, joita ei ole vielä alettu kaivaa-
 maan. Yksi suuri laakakivi on siirretty paikaltaan ja
 nostettu kaivannon reunalle maanäytettä otettaessa. Tämä
 kivi on merkitty liituri-
 ristillä negatiivissa TYA 9462 .
 11/7 11.56, E, utuinen.

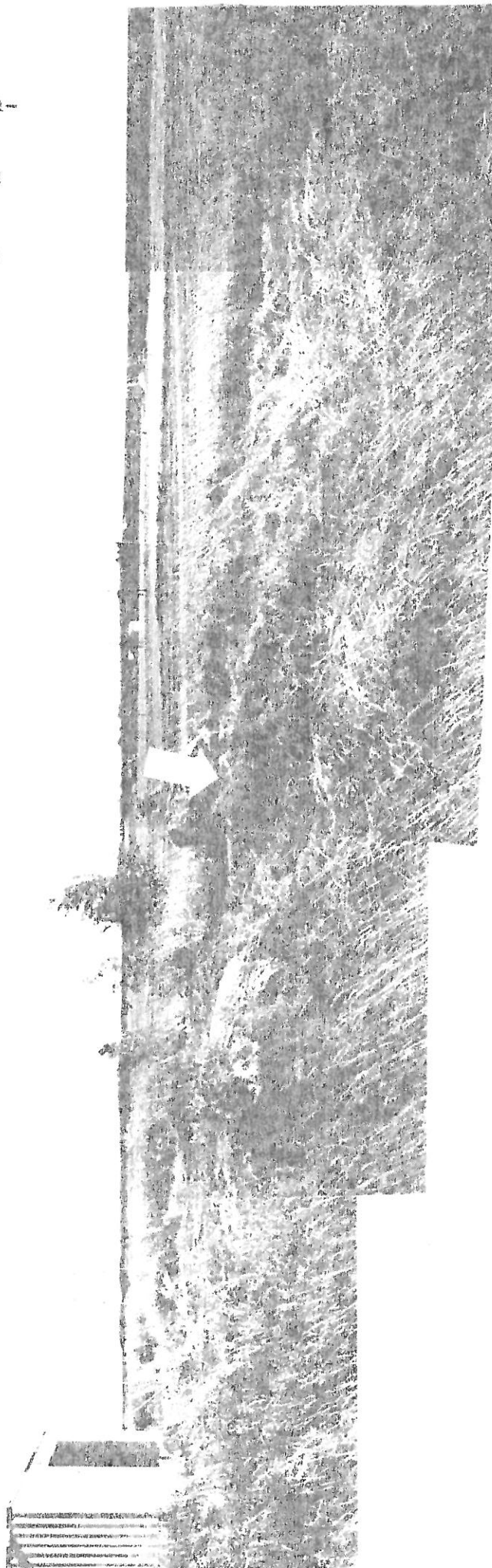
- 131:38 Tanja Taalikka pitelee lattaa ja Leena Tokila merkitsee muistiin vaakituslukemia. 11/7 12.34, S, täyspiltv.
- 131:39 Nokimaata irrotettujen kivien alla ruudun 8/10 3. kerroksessa. Latta on suunnilleen kohdassa $x = 20$, $y = 0$. 11/7 12.34, NE, täyspiltv.
- 131:40 Kiveystä röykkiö 2:n keskustassa ruudussa 10/10 suunnilleen ruutujen 8/10 ja 10/10 rajamailla. 12/7 9.36, NE, utuinen.
- 131:41 Valokuvaustornia rakennetaan 2 X 4 tuuman lankuista. Työssä Lauri Härkisuo, Juha Kivelä ja Mika Toriseva. 12/7 11.16, utuinen.
- 131:42 Sama aihe kuin edellisessä diassa. 12/7 n. 11.20, utuinen.
- 131:43 Tanja Taalikka, Sari Paasu ja Sirkka Nurmi kaivamassa. 12/7 n. 11.20, SE, utuinen.
- 131:44 Sari Paasu, Sirkka Nurmi ja Milja Porola kaivamassa. 12/7 11.21, NW, utuinen.
- 131:45 Valokuvaustornia rakennetaan. 12/7 13.36, utuinen.
- 131:46 Jorma Ranta-Pere ja Jarkko Ylinen tekevät seulan kehyksiä. 12/7 13.36, utuinen.
- 131:47 3. taso ruudussa 6/10. 16/7 11.54, W, tornista kuvattu, täyspiltv.
- 131:48 3. taso ruudussa 8/10. 16/7 11.54, SW, tornista kuvattu, täyspiltv.
- 131:49 3. taso ruudussa 10/10. 16/7 11.55, S, tornista kuvattu, täyspiltv.
- 131:50 Röykkiö 2:n keskus 3. tasoon kaivettuna. 16/7 n. 12.00, S, tornista kuvattu, täyspiltv.
- 131:51 Ruudut 4/12 ja 6/12 heti pintaturpeen kuorimisen jälkeen. 16/7 12.05, W, tornista kuvattu, täyspiltv.
- 131:52 Ruutu 4/10 heti pintamaan kuorimisen jälkeen. 16/7 12.05 W, tornista kuvattu, täyspiltv.
- 131:53 3. taso ruuduissa 12/10 ja 14/10. 16/7 12.29, S, tornista kuvattu, täyspiltv.
- 131:54 Maanäytteen ottopaikka ruudun 6/10 3. kerroksessa. Maanäyte otettiin juuri kuvassa näkyvien käsisuuntakehän ja viivottimen kohdalta. 16/7 13.58, S, täyspiltv.
- 131:55 Jatkuvien sateitten vuoksi pingotettiin pressu valokuvaustornin ja työmaakopin välille suojaamaan kaivausruutuja kastumiselta. Sen suojassa myös työskenneltiin. 17/7 9.47, S, täyspiltv.
- 131:56 Sama aihe kuin edellisessä diassa. 17/7 9.49, NW, täyspiltv.
- 131:57 Röykkiö 2 kaivettuna 3. tasoon asti. 17/7 11.34, NW, täyspiltv.
- 131:58 Sama aihe kuin edellisessä diassa. 17/7 11.36, N, täyspiltv.
- 131:59 Pressulla suojattu alue. 20/7 10.14, SW, 3/4 piltv.
- 131:60 Näkymä valokuvaustornista kohti Kvlä-Pertolan rakennuksia. 20/7 10.16, NW, 3/4 piltv.
- 131:61 Kaivausalue 3 sateitten jälkeen. NW.
- 131:62 Profiili ruutujen 14/8 ja 14/10 rajalla. 23/7 15.35, SW, täyspiltv.
- 131:63 Profiili ruutujen 12/8 ja 12/10 rajalla. 23/7 15.35, SW, täyspiltv.

- 131:64 Profiili ruutujen 10/8 ja 10/10 rajalla. 23/7 15.36, SW, täyspily.
- 131:65 Löytö TYA 250:9 asetettuna löytöpaikkaansa ja -asentoonsa, josta se oli irrotettuna ennen kuvaamista. 24/7 9.20, N, 1/2 pily.
- 131:66 Profiili ruutujen 10/8 ja 10/10 rajalla. 24/7 10.44, SW, täyspily.
- 131:67 Profiili ruutujen 12/8 ja 12/10 rajalla. 24/7 10.44, SW, täyspily.
- 131:68 Profiili ruutujen 14/8 ja 14/10 rajalla. 24/7 10.44, SW, täyspily.
- 131:69 Ruudun 8/10 SW-reuna. 24/7 11.32, NE, täyspily.
- 131:70 Profiili ruudussa 10/10 puhdistamattomana. 24/7 15.11, NW, täyspily.
- 131:71 Profiili ruudussa 10/10 puhdistettuna. Oikealla yläkulmassa näkyvä lasta osoittaa kahden profiilin yhtymäkohdan. 24/7 15.19, NW, täyspily.
- 131:72 Profiili ruutujen 8/10 ja 8/12 rajalla puhdistamattomana. 25/7 8.55, SW, täyspily.
- 131:73 Profiili ruutujen 6/10 ja 6/12 rajalla puhdistamattomana. Taka-alalla kaivamassa vasemmalta lukien Tanja Taalikka, Anna-Maija Tuomisto ja Sari Paasu. 25/7 8.57, SW, täyspily.
- 131:74 Profiili ruutujen 8/10 ja 8/12 rajalla puhdistettuna. 25/7 9.13, SW, täyspily.
- 131:75 Profiili ruutujen 6/10 ja 6/12 rajalla puhdistettuna. Taka-alalla kaivamassa vasemmalta lukien Tanja Taalikka, Anna-Maija Tuomisto ja Sari Paasu. 25/7 9.13, SW, täyspily.
- 131:76 Suuria kiviä väännetään irti ruudusta 6/12 neljännessä kerroksesta. 25/7 n. 11.00, S, täyspily.
- 131:77 Sama selitys kuin edellisessä diassa. 25/7 n. 11.00, S, täyspily.
- 131:78 Sama selitys kuin edellisissä kahdessa diassa. 25/7 n. 11.00, S, täyspily.
- 131:79 Kiviä on nostettu ruudusta 6/12. 25/7 n. 11.00, E, täyspily.
- 131:80 Röykkiö 2:n keskustaa. Valkea liituväli osoittaa keramiikan löytötasoa, jonka kohdalta otettiin myös radiohiiliajoitusta varten näyte. NW-SE -profiilia ruudussa 10/10. 25/7 17.45, N.
- 131:81 Kaivausalue 2 peitettyä kaivauksen jälkeen. 26/7, E.
- 131:82 2. taso koeruudusta 75/9. Lasta osoittaa reunassa näkyvän nokikerroksen. 26/7 14.20, NW, 1/2 pily.
- 131:83 Liesi ruudun -52/14 kolmannessa kerroksessa. 27/7 15.46, SW, 3/4 pily.
- 131:84 Radiohiiliajoitusta varten otetun näytteen ottamiskohta osoitettuna viivottimella ruudun -52/14 kolmannelta kerroksesta puretun lieden alla. 27/7, NE.
- 131:85 Kohta, josta lieden alta ~~otettiin~~ radiohiiliajoitusta varten otettu näyte vaakitettiin ruudussa -52/14, 3. krs. 27/7, NE.
- 131:86 Kiveys ruudussa -54/14, 3. krs. 30/7 15.12, E.
- 131:87 Paalunreikä tms. ruudun -56/12 3. kerroksessa. Kuvassa näkyvissä tarkalleen keskikohdassa vaaleana kiekkona. 30/7 15.17, SW.

131:88 Ruudut -52/14 ja -54/14 pohjaan kaivettuna. 30/7, SE.
131:89 Kaivausalue 3 peitettynä. 3/8 11.33, NE.
131:90 Sama aihe kuin edellisessä diassa. 3/8 11.34, E.
131:91 Kaivausalue 4 peitettynä. 3/8 11.38, SE.
131:92 Kaivausalue 2 peitettynä 3/8 11.41, SW.
131:93 TYA 250:5 ennen konservointia.
131:94 TYA 250:6 -"-
131:95 TYA 250:1, 5, 16 ja 17 ennen konservointia.
131:96 TYA 250:2-4 ennen konservointia
131:97 TYA 250:1-5 ja 16-17 ennen konservointia
131:98 Sama aihe kuin edellisessä diassa

Kaivausalue n:o 2 ennen
tutkimuksia. Kuvattu poh-
joisesta ja luoteesta.
Negatiivit TYA 9415-9419
ja 9420. Valkoinen nuoli
osoittaa röykkiön n:o
2 keskustaa.

Oik: Kaivauskoordi-
naatiston päälinja
merkittynä kuvaan
TYA 9448. Kuvattu
idästä.

Alla: Kaivausalue
n:o 2:n raudut kai-
vettuna 2. tasoon.
Ruutujen 4/10, 4/12
ja 6/12 kaivamista
ei ole vielä aloi-
tettu. TYA 9462.

— = koordinaatiston päälinja

14/2

14/10

12/8

12/10

1/8

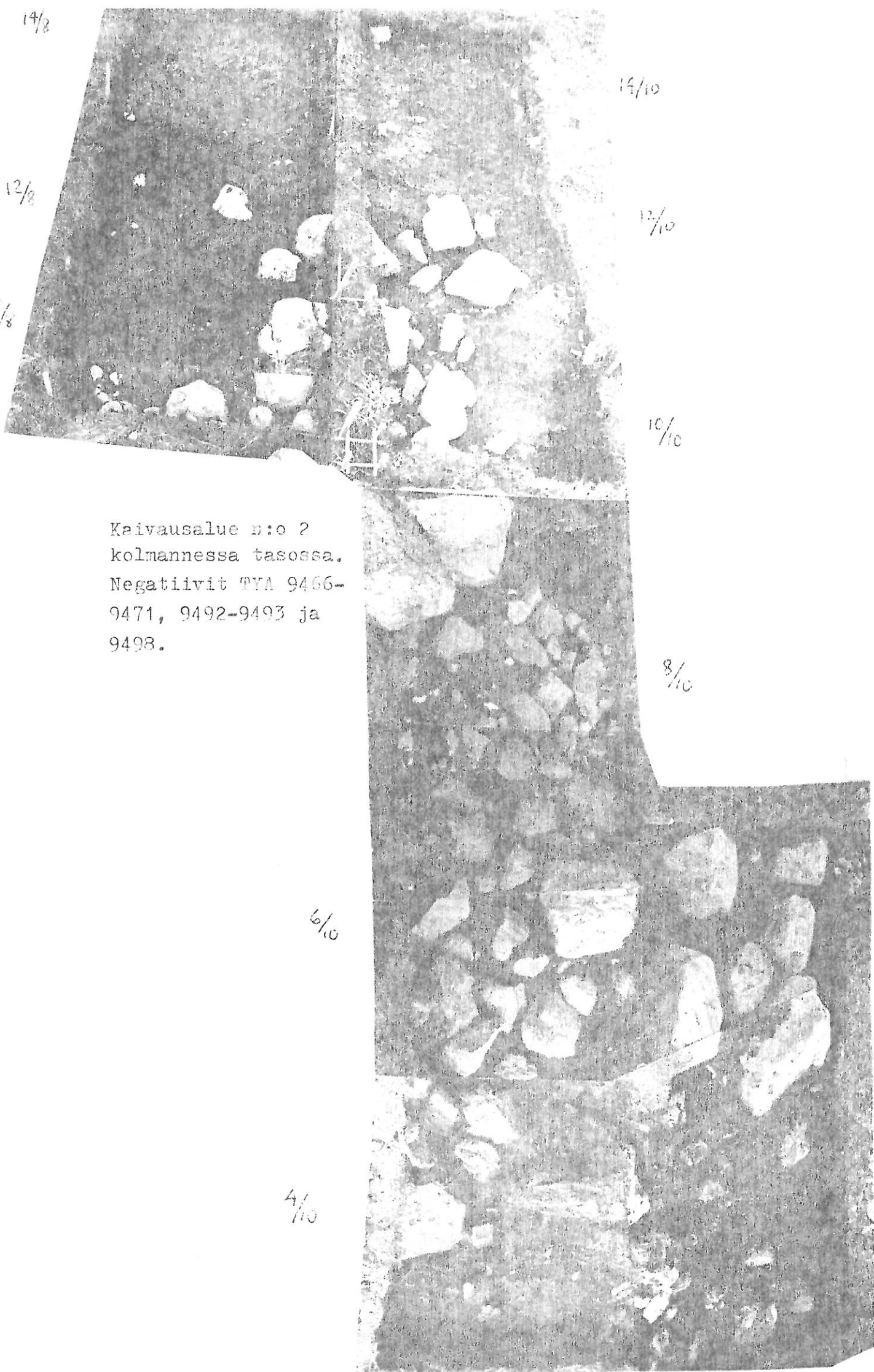
10/10

Kaivausalue n:o 2
kolmannessa tasossa.
Negatiivit TYA 9466-
9471, 9492-9493 ja
9498.

8/10

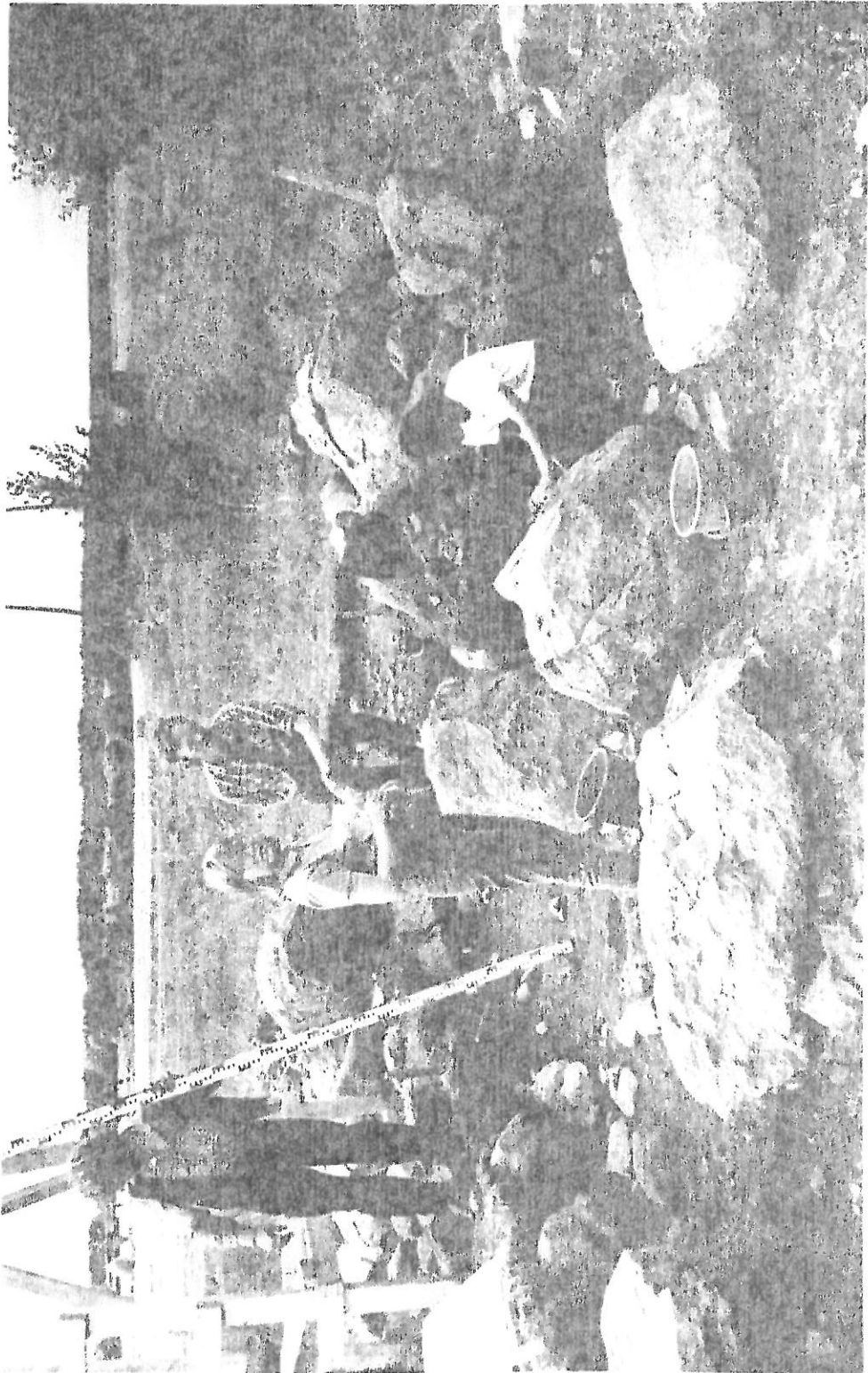
6/10

4/10

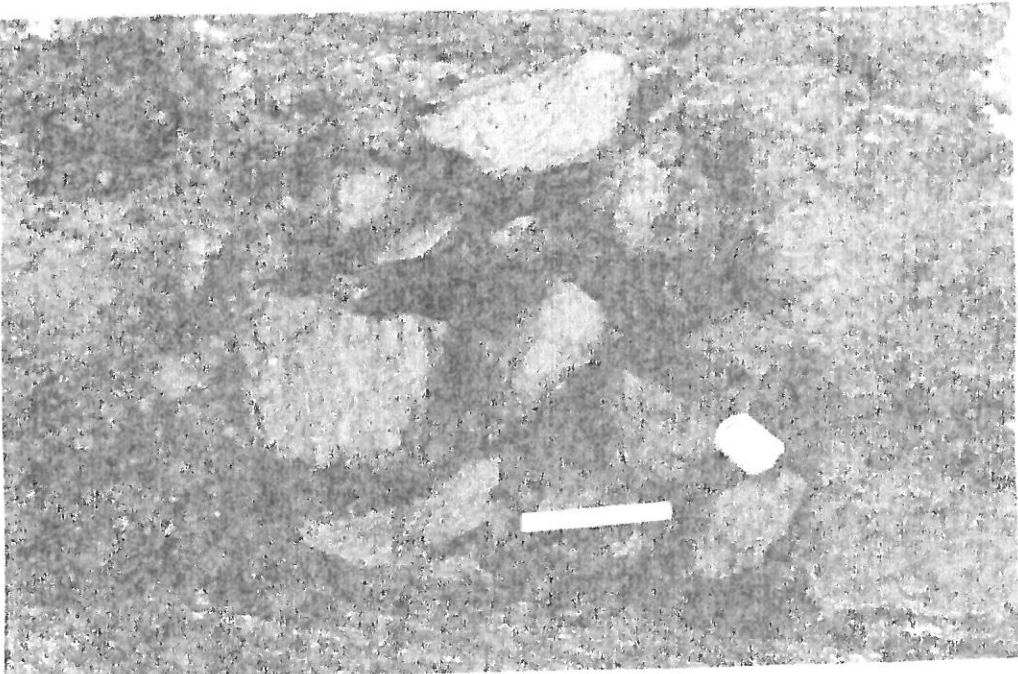

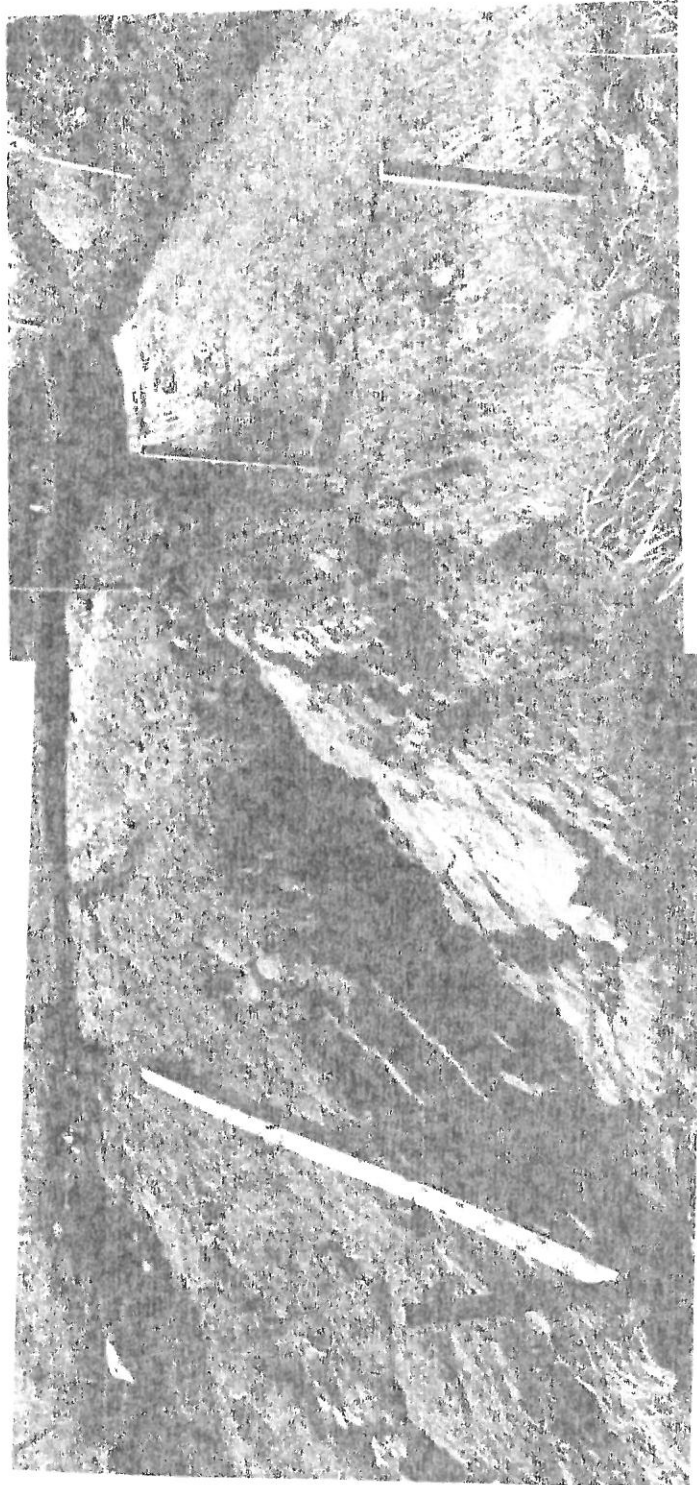
Kaivausalue ja työväkeä kaivauksen päättyessä. Henkilöt vasemmalta: Lauri Härkisuom, Leena Tokila, Esa Laukkanen ja Tanja Taalikka. Valokuvannut toimittaja Veikko Tokkinen Satakunnan Kansasta. Repronogativeja TYA 9530-9531.

Ruudun -52/14 liesi kaivausalueella n:o 3 ylhäältä lukiin:
1. tasossa, 2. tasossa ja 3. kerroksessa. TYA 9501, 9512 ja
9515.

Kaivausalue n:o 3 pohjaan kaivettuna. Kuvattu kaakosta.
TYA 9527-9528.

Liite 3. Kaivausalueen sijainti.

Ote peruskarttatalehddestä "Kokemäki" n:o 1134 12 (painovuosi 1978).

Kaivausalue merkitty valkealla nuolella.

LIITE N:o 6
NÄYTTEET

Maanäytteet, kaivausalue n:o 2

N:o	krs.	ruutu	x	y	z
1	1	10/10	128-144	10-30	165
2	1	12/10	112-127	137-163	197
3	1	14/8	40-70	120-150	220-225
4	2	4/10	20-30	40-60	155
5	2	4/12	80-120	70-100	165
6	2	6/10	80-100	30-100	155-163
7	2	6/10	130-200	120-140	168
8	2	6/12	110-130	90-110	169
9	2	8/10	80-100	130-150	174
10	2	8/10	99-122	58-82	178
11	2	8/10	100-120	40-60	179
12	2	8/10	100-120	100-120	
13	2	10/10	140-160	40-60	180
14	2	10/10	146-166	102-117	191
15	3	4/10	30-70	80-100	161
16	3	4/12	130-160	110-150	175
17	3	6/10	140-160	60-80	173
18	3	6/12	120-140	60-80	175
19	3	8/10	130	120-140	185
20	3	10/8	100-130	120-140	196
21	3	10/10	0-20	20-40	180
22	3	12/8	60-80	140-170	203
23	3	12/10	100-120	90-110	209
24	3	14/8	30-60	60-120	230
25	4	4/10	30-50	140-160	176
26	4	4/12	60-90	100-130	182
27	4	6/10			
28	4	6/12	120-150	80-110	188
29	4	8/10	150-180	30-50	188
30	4	10/8	120-140	60-80	205
31	4	10/10	130-150	60-80	201
32	4	12/8	30-50	150-170	206
33	4	12/10	110-140	40-70	222

Maanäytteet, kaivausalue n:o 3

N:o	krs.	ruutu	x	y	z
34	3	-54/14	120-150	70-100	127
35	3	-54/12	180-20	90-120	124
		ja -56/12			
		rajal- ta			
36	3	-56/12	130-150	40-60	133
37	3	-56/12	180-200	80-100	126
38	3	-56/14	20-30	130-160	128
39	3	-56/14	30-70	20-40	123
40	3	-56/14	110-150	130-150	130

C¹⁴-näytteet

N:o	krs.	ruutu	x	y	z
41	2-3	10/10	n. 80-100	n. 0-40	191
(Samasta löytökohdasta keramiikan ja palaneen luun esiintymän kanssa)					
42	1	12/10	112-127	137-163	197
(Löytö TYA 250:10 lähistöltä. Hiili lienee nuorta, koska oli tiilijauhon kanssa samassa esiintymässä)					
43	3	4/10	195-200	140-148	175
44	3	-52/14	85-110	95-115	138
(Hiiltä kivetystä liedestä)					

Maanäytteet fosfaattianalyysiä varten, kaivausalue n:o 4

N:o	krs.	ruutu	z	maalaji	
45	1	74/7	206	multa	pintamaan ja kallion raja
46	1	75/9	184	savi	5 cm maanpinnasta ja 5 cm kallion yläpuolelta
47	1	76/13	181	turve	pintamaan ja kallion raja
48	1	77/10	185	savi	5 cm maanpinnasta ja 20 cm kallion yläpuolelta
49	1	78/6	217	savi	5 cm maanpinnasta
50	1	79/8	210	savi	pintamaan ja kallion raja
51	1	80/11	182	turve	pintamaan ja kallion raja
52	1	81/7	212	savi	2 cm maanpinnasta ja 10 cm kallion yläpuolelta
53	1	82/12	202	savi	2 cm maanpinnasta ja kalli- on rajasta
54	1	83/6	230	savi	5 cm maanpinnasta ja 10 cm kallion yläpuolelta
55	2	75/9	194	multa	kallion rajasta 10 cm maanpinnasta
56	2	77/10	194	multa	20 cm maanpinnasta ja 15 cm kallion yläpuolelta
57	2	78/6	229	savi	kallion raja 20 cm maanpinnasta
58	2	81/7	221	savi	kallion raja 20 cm maanpinnasta
59	2	83/6	241	savi	15 cm maanpinnasta kalli- on rajasta
60	3	77/10	204	sora	kallion raja 30 cm maanpinnasta.

ADMINISTRATIIVIA

Yhteyshenkilö:

Nimi:

Osoite ja puh.:

Yhteyshenkilö ja otteen lähettäjä: Esa Laukkanen 25. 7. 1984

Yhteyshenkilö: Kokemäki, Ylistaro, Leikkimäki, röykkiö 2

Yhteyshenkilö ja määrä: Puhdasta hiiltä, paino kuivana 7,44 gr.

Veriköyry (X):

Leikkimäki (X):

Käyttöpäivä: Kokemäki, Ylistaro, Leikkimäki (rautakautinen kalmisto)

Koordinaatit: y= 574 078,5 x= 6 795 390,6 (peruskkoordinaatistossa)

Korkeus: 15-30 cm maanpinnasta

Kokemus: 40,25 - 40,40 m npy (N₄₃)

Yhteyshenkilö: Poimittu pinseteillä suoraan maasta

Käyttökäsiaponeilla on tarkoitus selvittää Kokemäen Ylistaron Leikkimäen kalmistossa tutkitun röykkiön n:o 2 ajoitus, jota ei voida selvittää esinelöytöjen perusteella. Samalla on tarkoitus saada ajoitus röykkiöstä otetuille kasvitieteen laitoksen maanäytteille, jotka on tarkoitettu paleoetnobotanisiiin tutkimuksiin. Lisäksi röykkiöstä n:o 2 on löydetty harvinaista mallia oleva koruneula, joka tarvitsisi ajoituksen. Käytettyä aikaa: Kansainvaellusajalta pakkanallisen ajan loppuun.

Käytettyä aikaa: Röykkiö 2:n välittömästä läheisyydestä on esinelöytöjä alkaen kansainvaellusajasta 400-600 jKr. (ristipäinen kaarisolmi) aina viikinki- ja ristiretkiajan vaihteeseen 1000-luvun puoleenväliin (valettu spiraalikoristeinen ketjünkannatin).

Käytettyä materiaalia saatavissa lisää? Ei

Käytettyä mahdollisesti käyttökäyttöä jäänyt oaa palautettava?

Merkitse:

Nimi:

Yhteyshenkilö:

HELSINGIN YLIOPISTON
RADIOMETRIAJOITUSLABORATORIO

Satamankatu 5
00170 Helsinki 17
Puhelin: 00-1914435

AJOITUSTILAUS

Käyttäjän nimi:

laitos:

osoite ja puh.:

Käyttäjän nimi ja ottopäivämäärä: Esa Laukkanen 27. 7. 1984

Käyttäjän nimi: Kokemäki, Ylistaro, Leikkimäki, Liesimaa

Käyttäjän laatu ja määrä: Puhdasta hiiltä, paino kuivana 13,22 gr.

vesipitoisuus(%):

leikkurivälit(%):

Käyttäjän työpaikka: Kokemäki, Ylistaro, Leikkimäki (rautakaivon kalnisto)

leveys- ja pituusaste: y= 574 128,6 x= 6 795 356,3 (peruskoordinaatistossa)

syvyys: 15-25 cm maanpinnasta

korkeus mpy: 40,67 m mpy (N₄₃)

Käyttäjän ottopaikka: Poimittu pinseteillä maanäytteestä

Onko kyseessä ajoitusnäyte? Tarkoitus selvittää, onko kivetty liesi, josta hiili on peräisin, esihistoriallinen. Liesi sijaitsee kivien kallioon hakattujen uhrikuoppien vieressä ja haluttaisiin tietää, voidaanko se ajoituksen puolesta yhdistää niihin. Samalla on tarkoitus saada ajoitus liedestä otetuille kasvitieteen laitoksen maanäytteille, jotka on tarkoitettu paleoetnobotaanisiin tutkimuksiin.
Liesiön oletettu ikä: Ei arvioida.

perustunut ikäarvioille: -

Onko näytteen materiaalia saatavissa lisä? On.

Onko näytteestä mahdollisesti käytettävissä jokin osa palautettavaksi?

huomautuksia:

Liitteet:

Ilmoitus ja allekirjoitus: _____

LIITE N:O 7

TIILEN ESIINTYMINEN KAIVAUSALUEELLA N:O 2

Tiiltä grammoina						
	Pinta- maa.	1. krs.	2. krs.	3. krs.	4. krs.	Yht.
Ruutu						
4/10	-	99	-	-	0	99
4/12	-	16	-	-	-	16
6/10	-	-	-	5	-	5
6/12	-	0	-	-	1	1
8/10	-	47	-	-	-	47
10/8	-	7	-	-	-	7
10/10	2	1	258	291	-	552
12/8	-	1	-	3	-	4
12/10	155	269	3	3	-	430
14/8	-	119	11	-	-	130
14/10	-	33	5	-	-	38
Yht.	157	592	277	302	1	1329

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

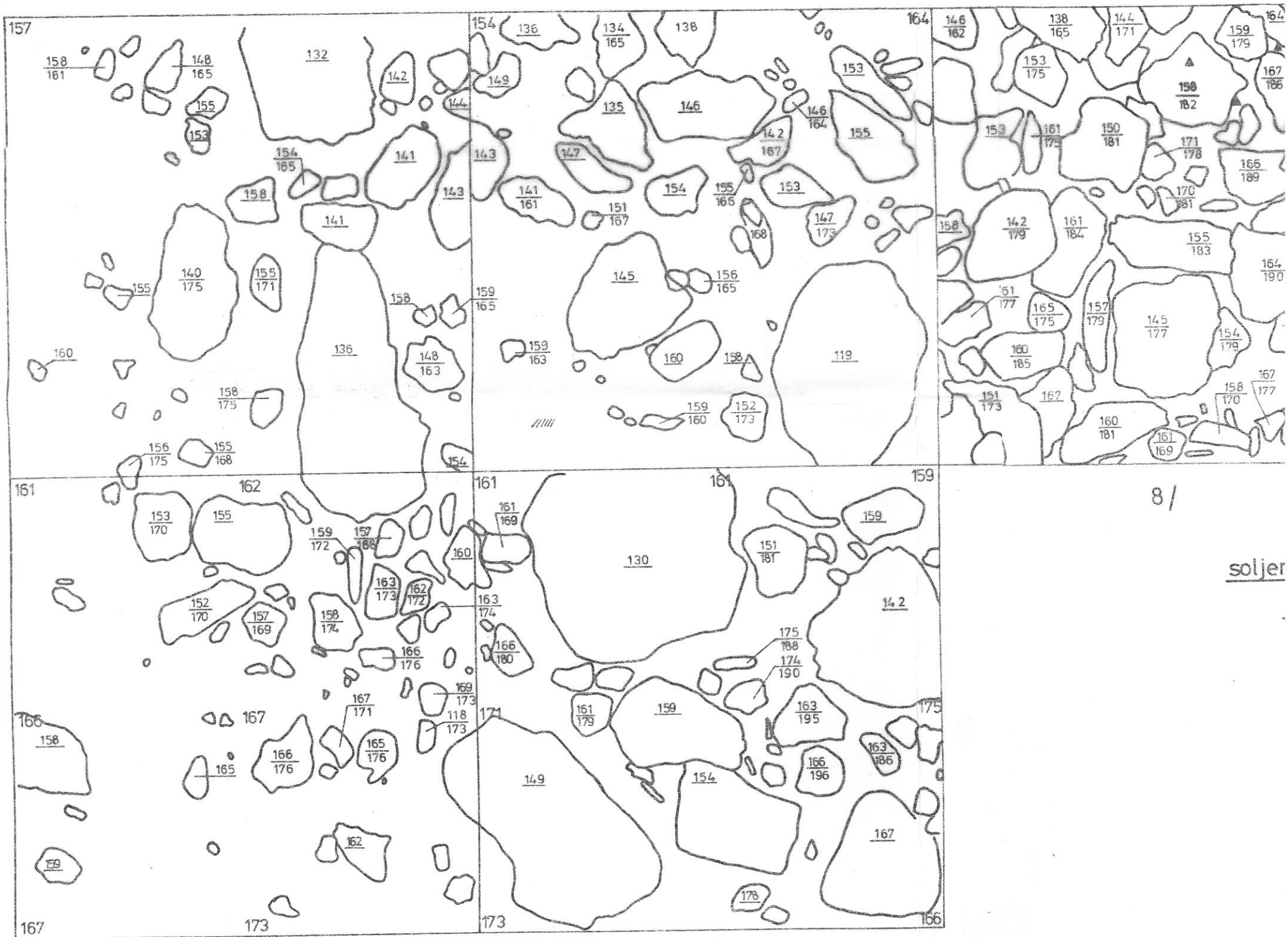
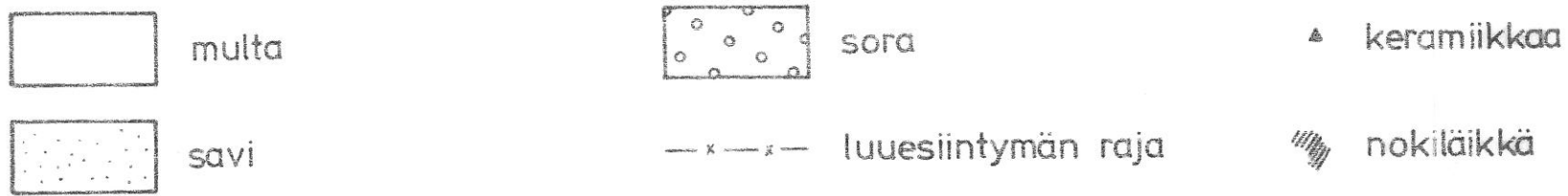
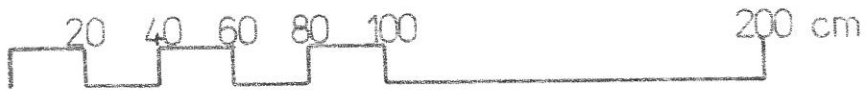
Kaivausalue n:o 2

Tasokartta, 2. taso

Mittakaava 1:20

Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

/ 10

/ 12

8 /

soljer

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

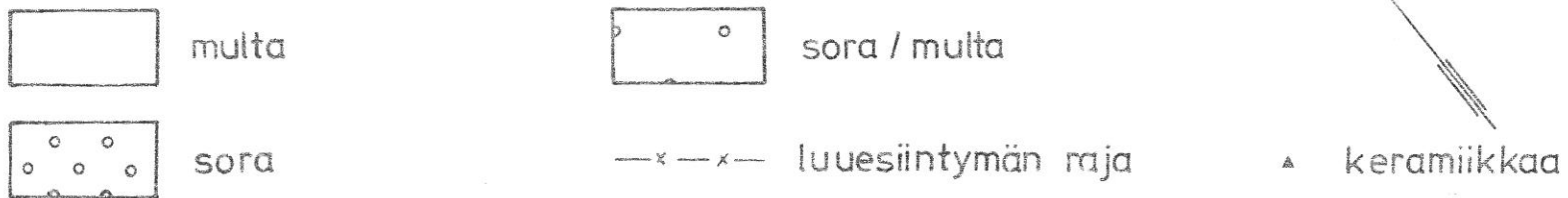
Kaivausalue n:o 2

Tasokartta, 3. taso

Mittakaava 1:20

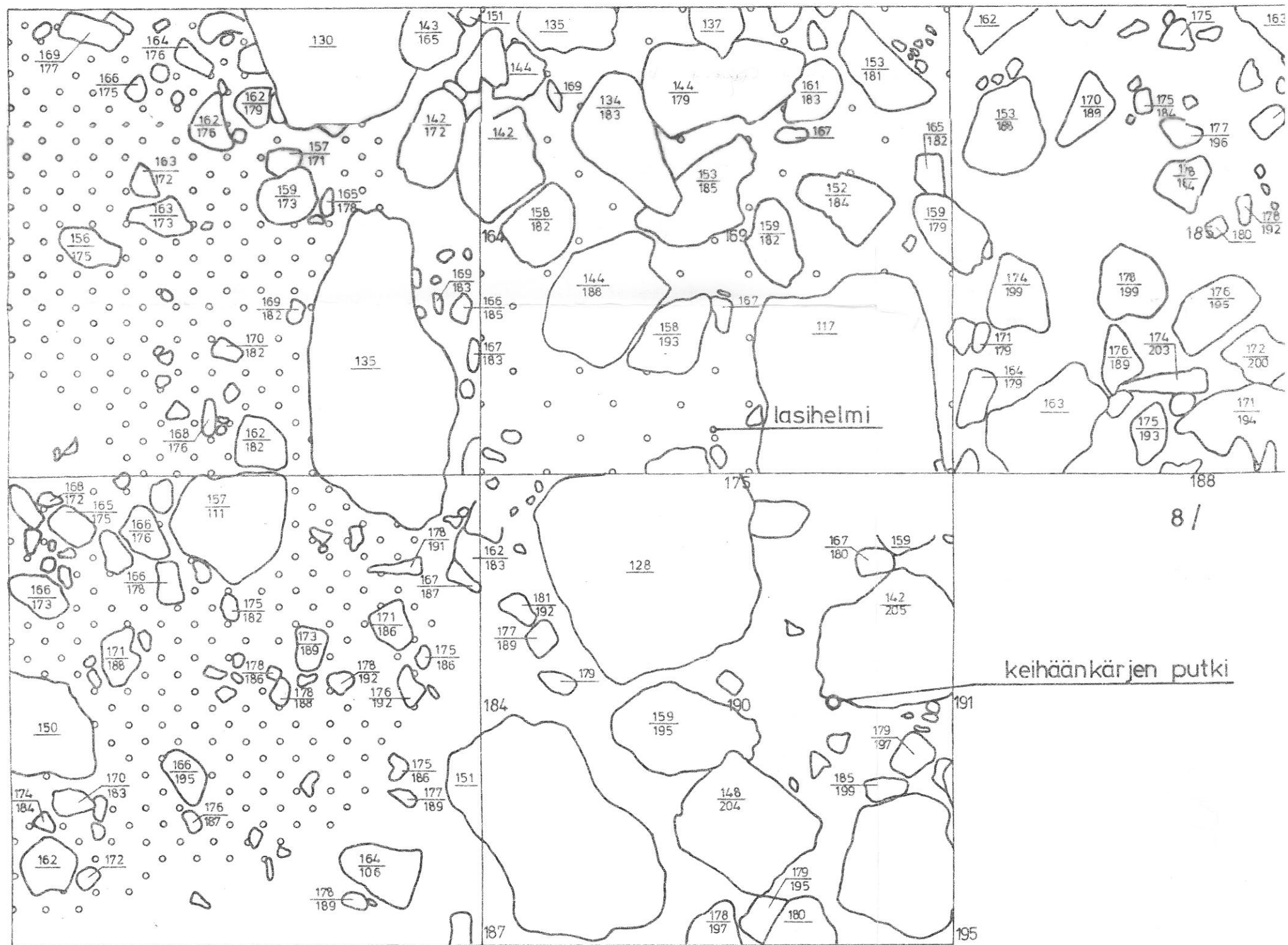
Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

/ 10

/ 12

4/

6/

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

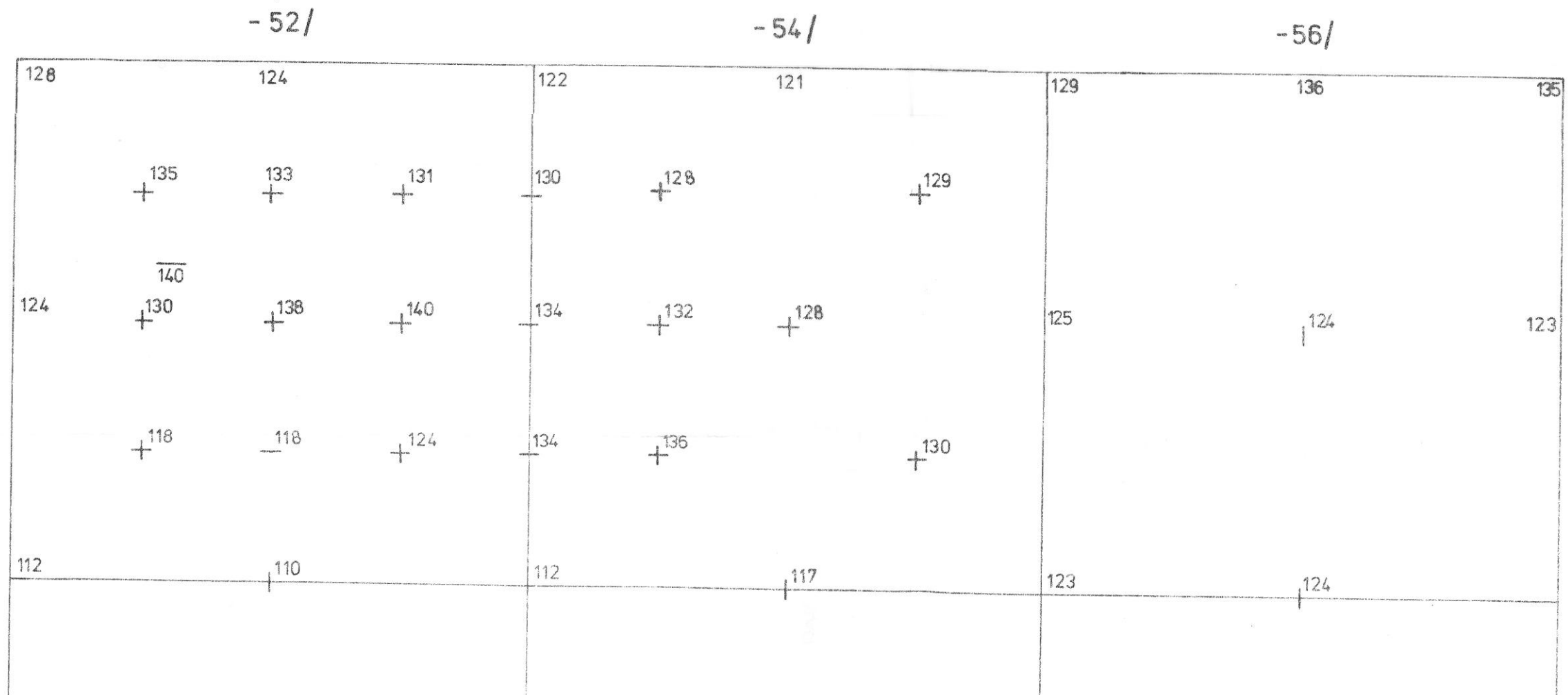
Kaivausalue n:o 3

Pohjavaakitus

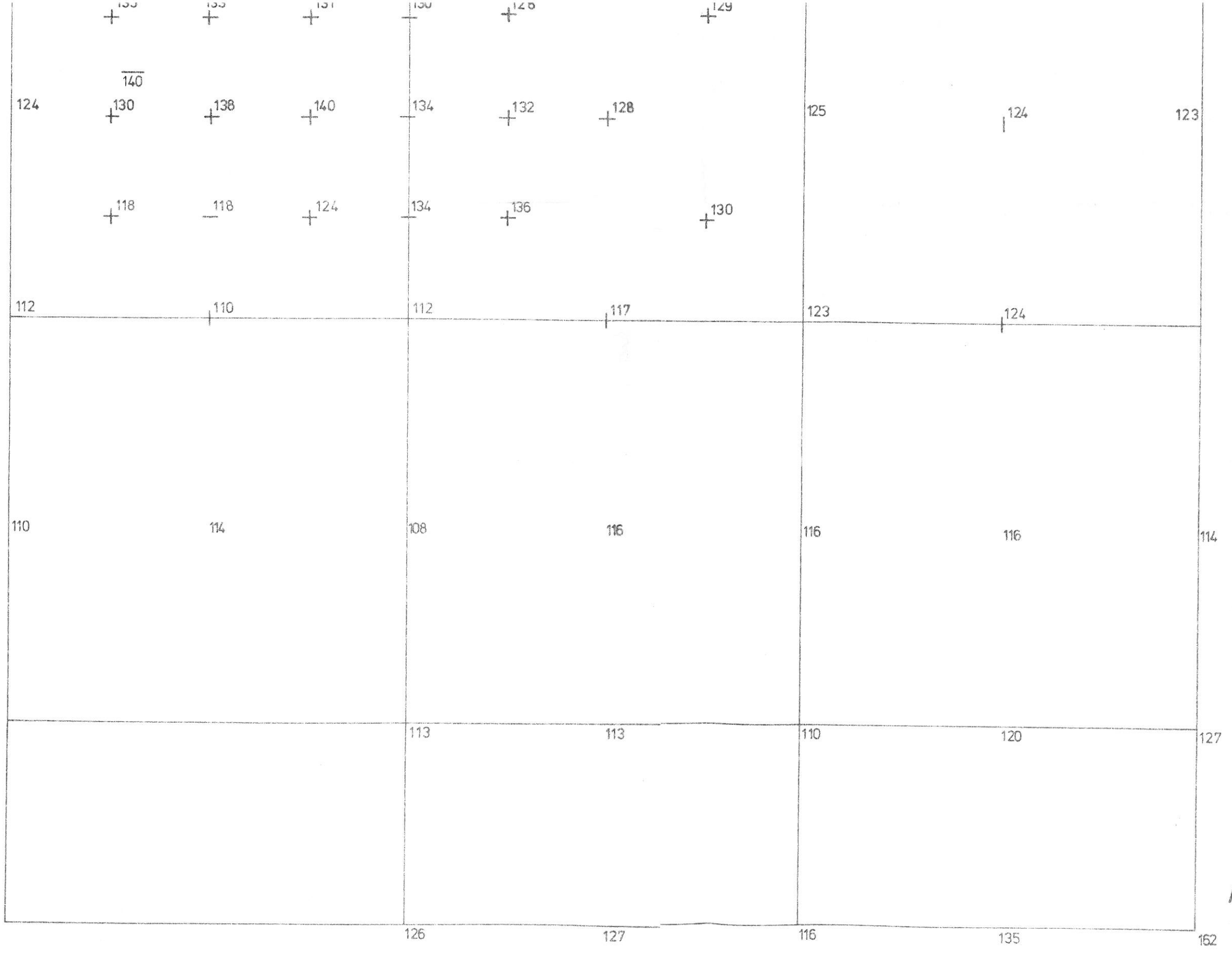
Mittakaava 1:20

Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

/14

/ 14

/ 12

/ 10

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

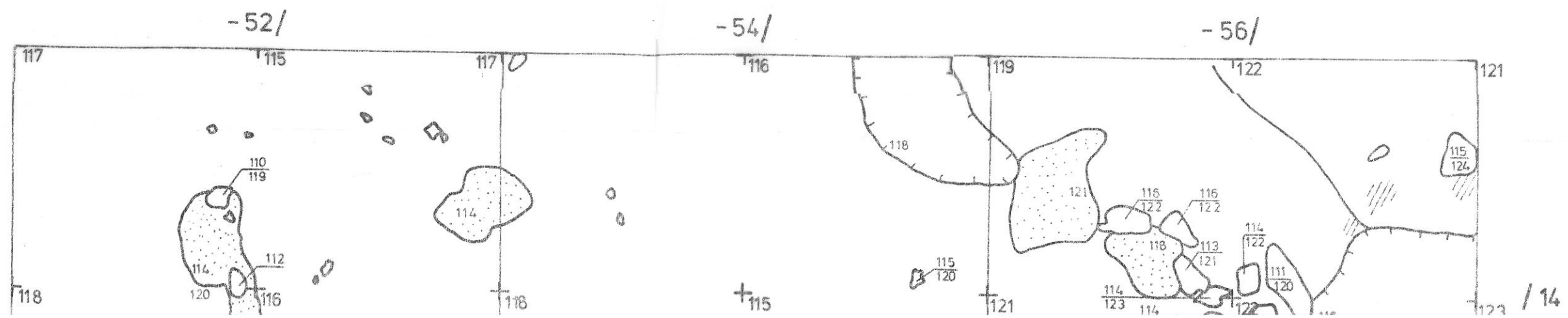
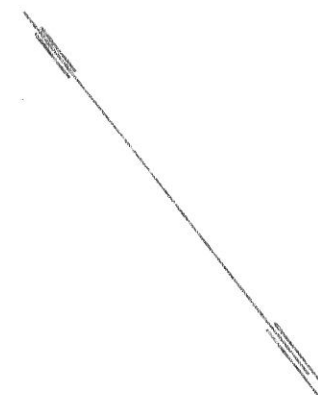
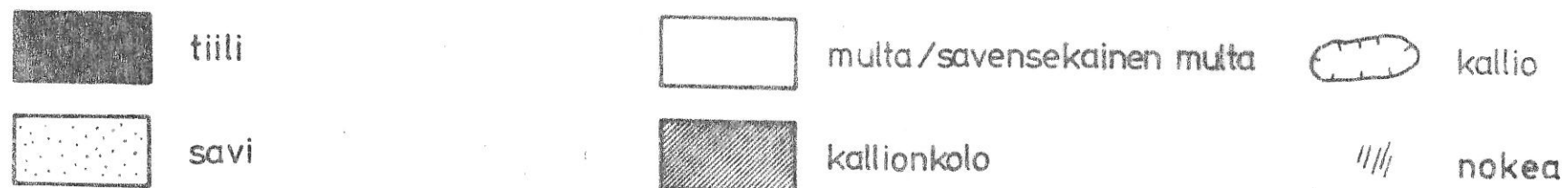
Kaivausalue n:o 3

1. taso, tasokartta

Mittakaava 1:20

Kiintopiste 220 (39.85m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

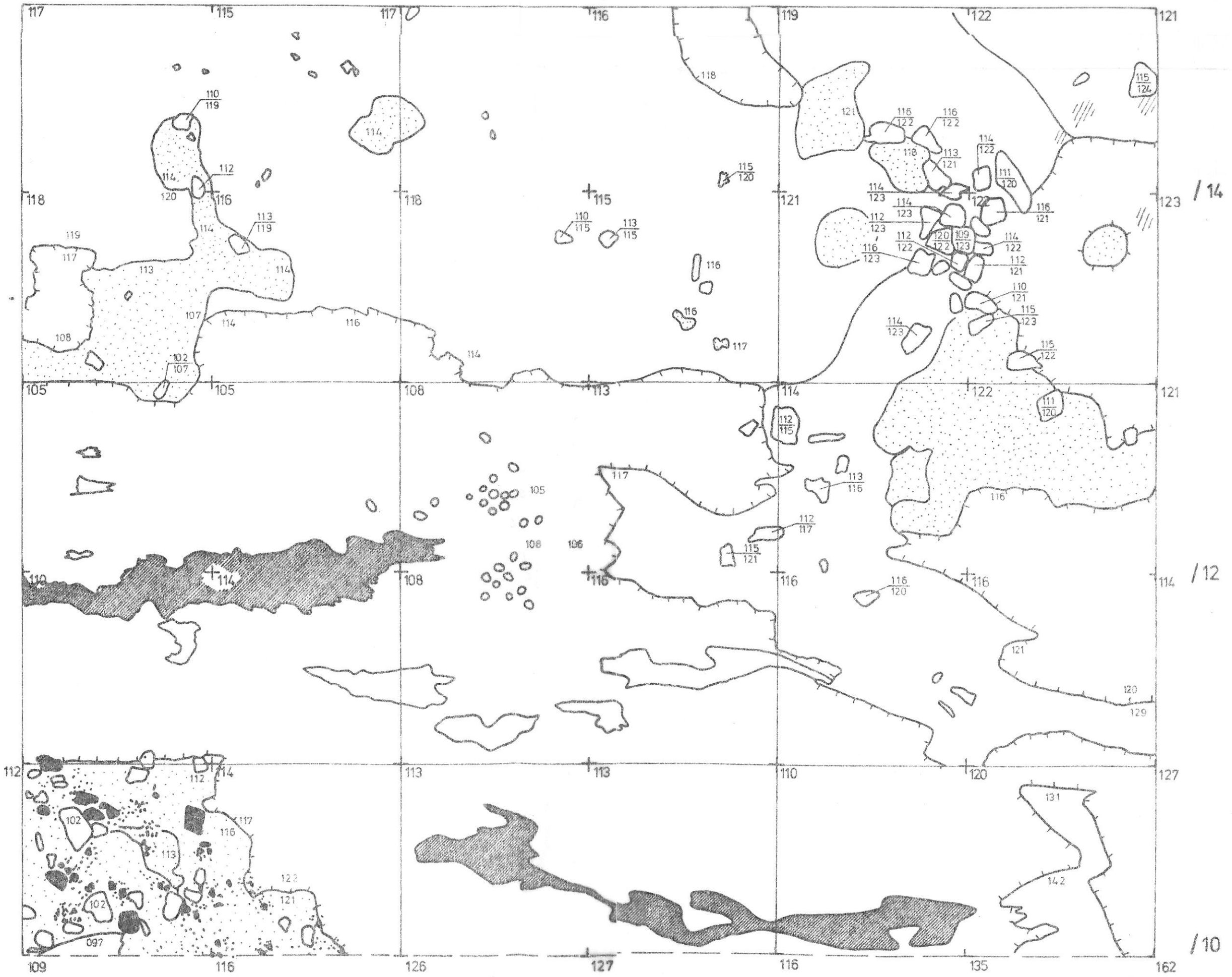

- 52/

- 54/

- 56/

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

Kaivausalue n:o 3

Pintavaakitus ja pintamaan ja kallion raja
ennen tutkimuksia

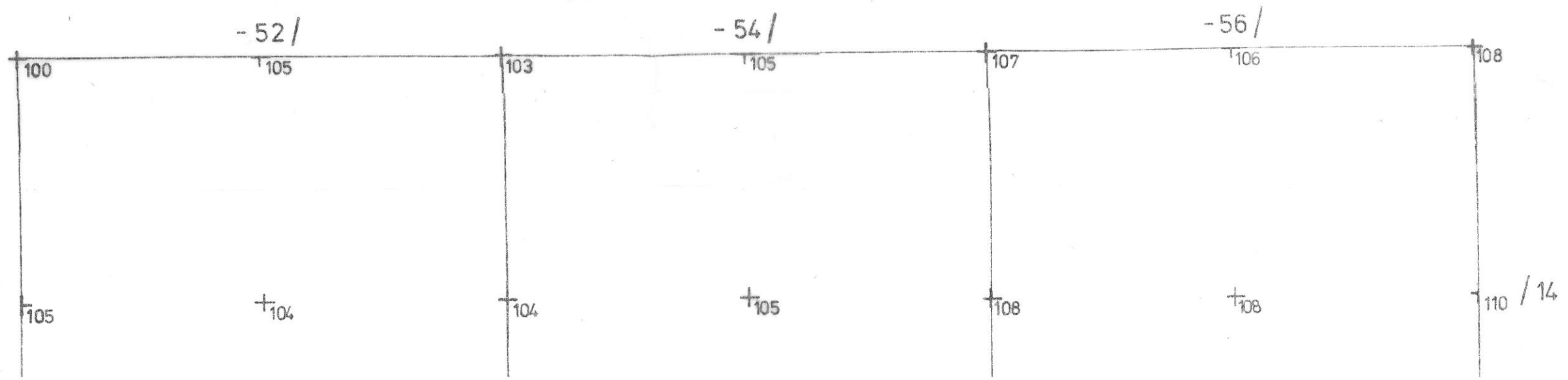
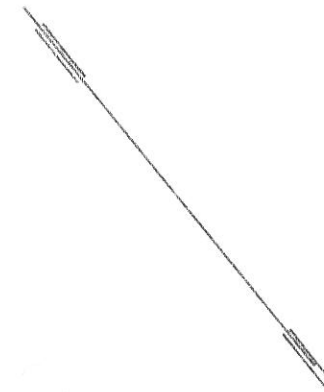
Mittakaava 1:20

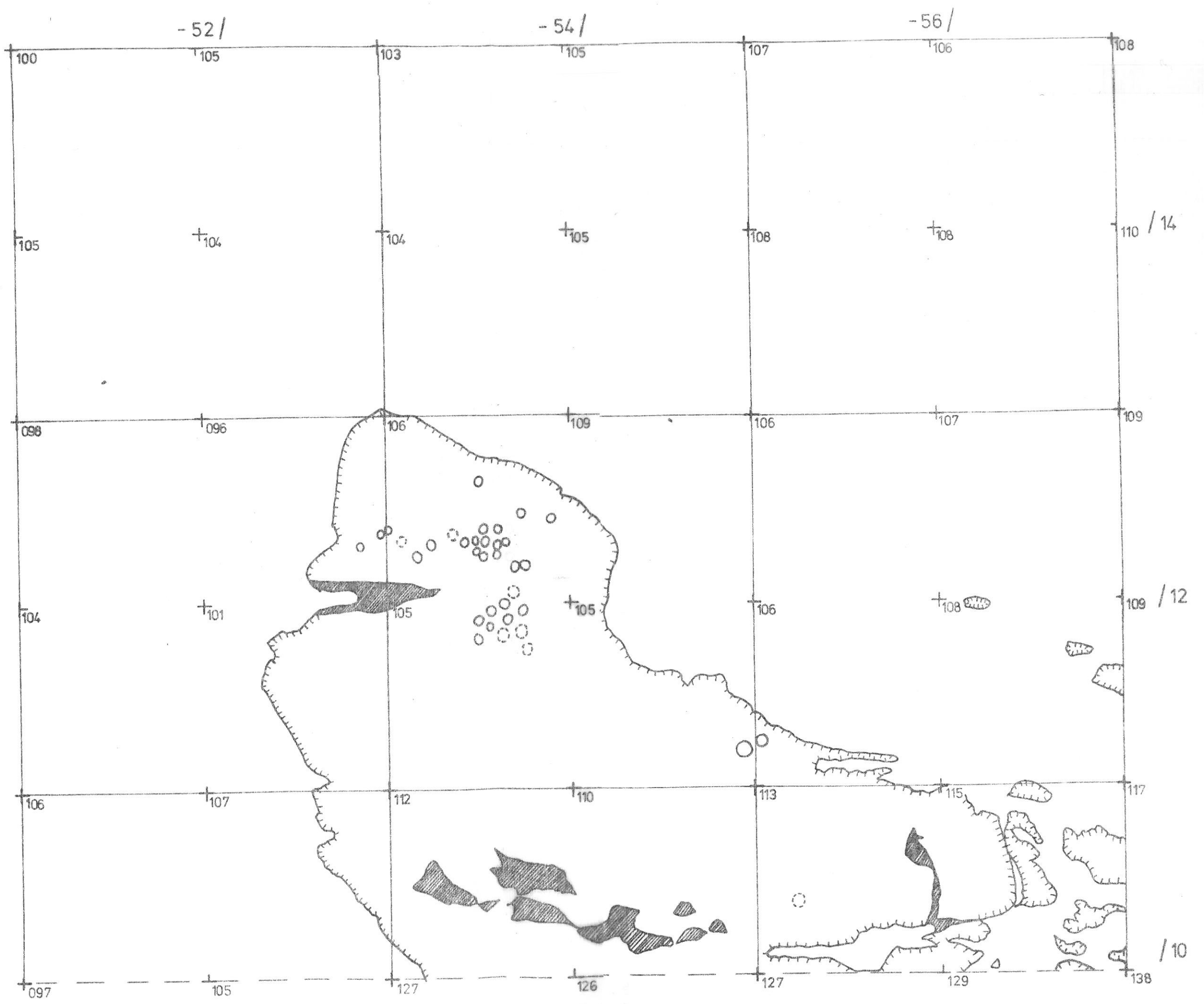
Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

	kallionkolo		epävarma uhrikuoppa
	kallio		varma uhrikuoppa

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

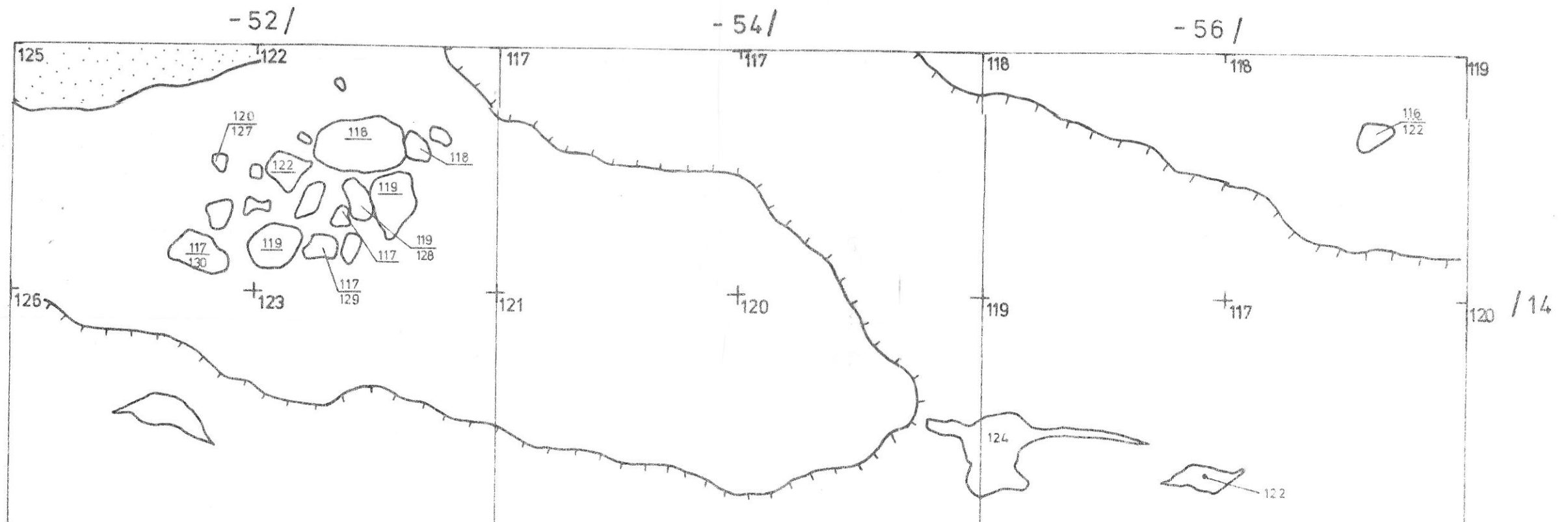
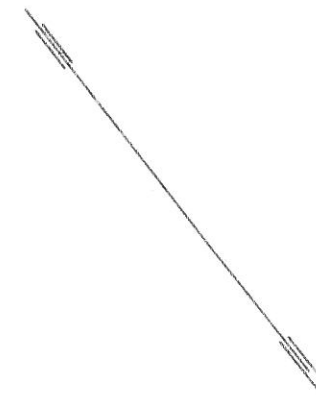
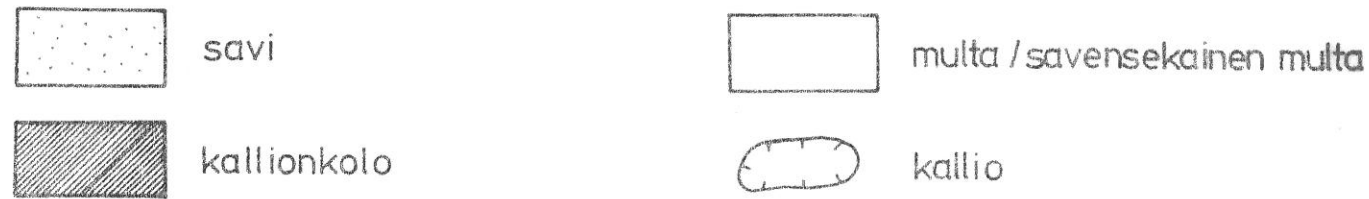
Kaivausalue n:o 3

2.taso, tasokartta

Mittakaava 1:20

Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

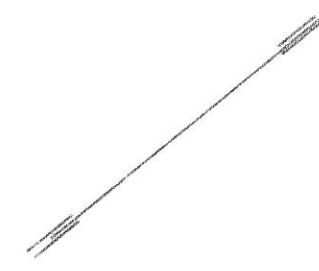
Kaivausalue n:o 4:n koeruudut

2. taso

Mittakaava 1:20

Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

multa

sora

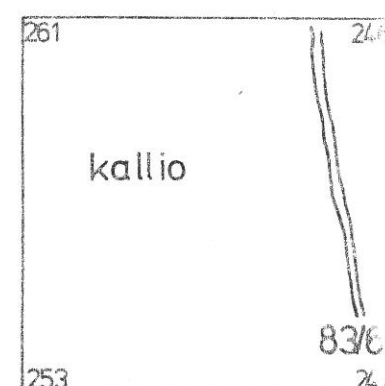
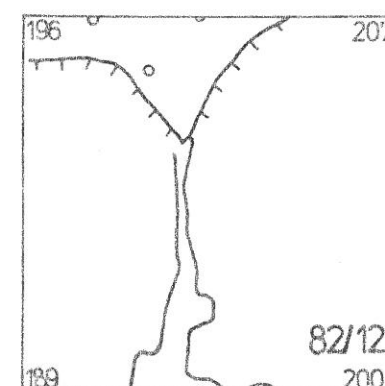
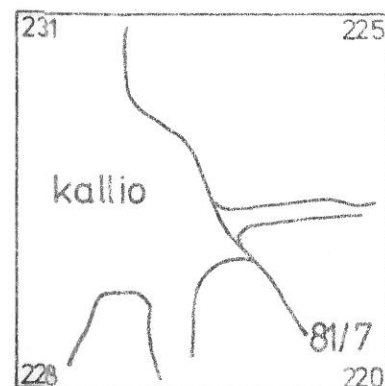
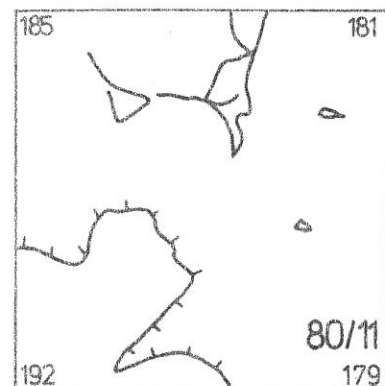
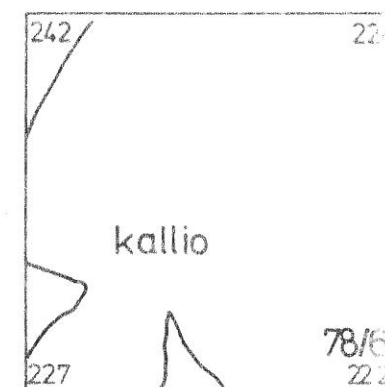
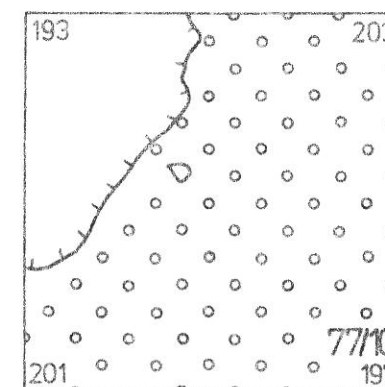
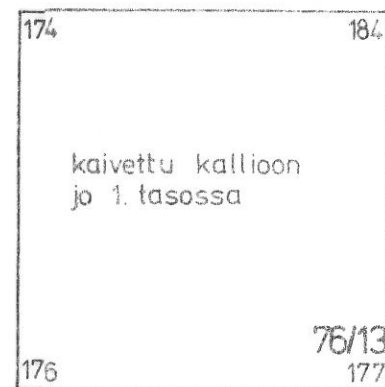
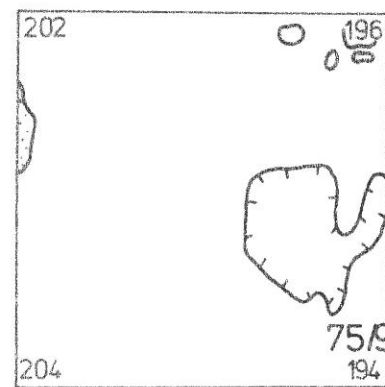
kallio

savi

sora / multa

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

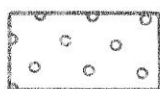
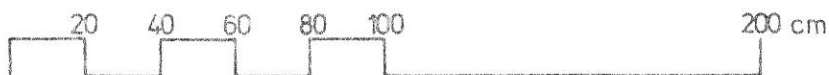
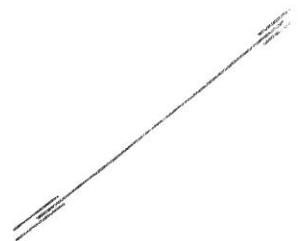
Kaivausalue n:o 4:n koeruudut

3. taso

Mittakaava 1:20

Kiintopiste n:o 220 (39.85 m mpy)

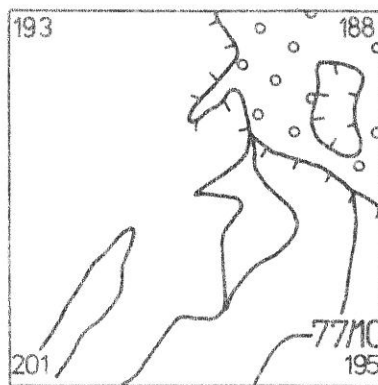
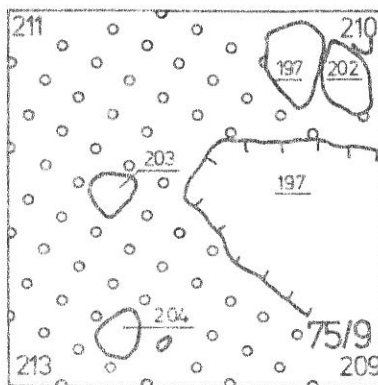
JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

sora

kallio

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

Koeruudut -10/22 ja -16/22

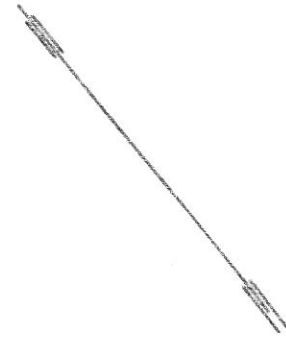
Pintavaakitus ja 1. taso

Mittakaava 1:20

Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

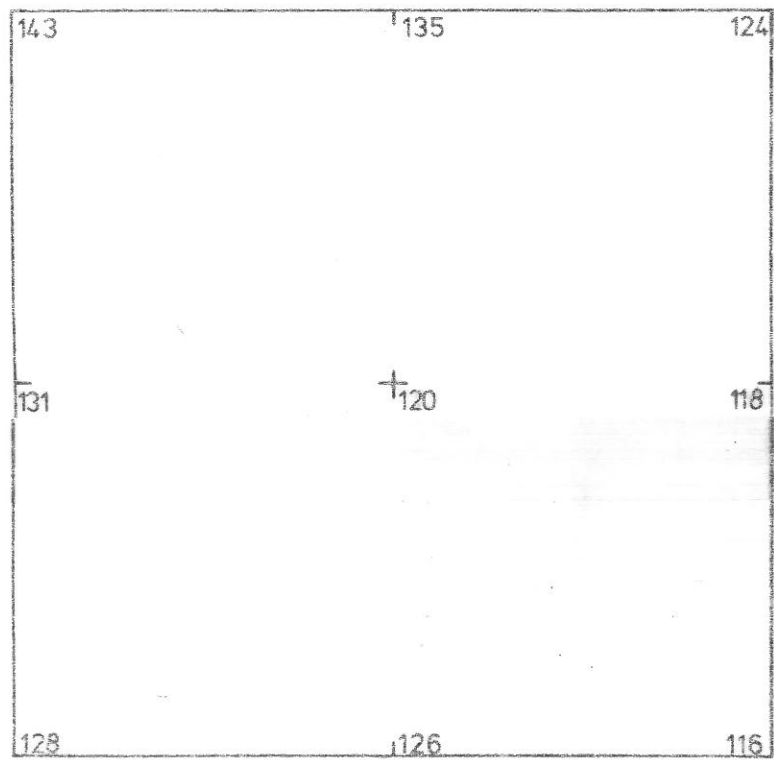
JOHT. E. LAUKKANEN

PIIRT. L. TOKILA

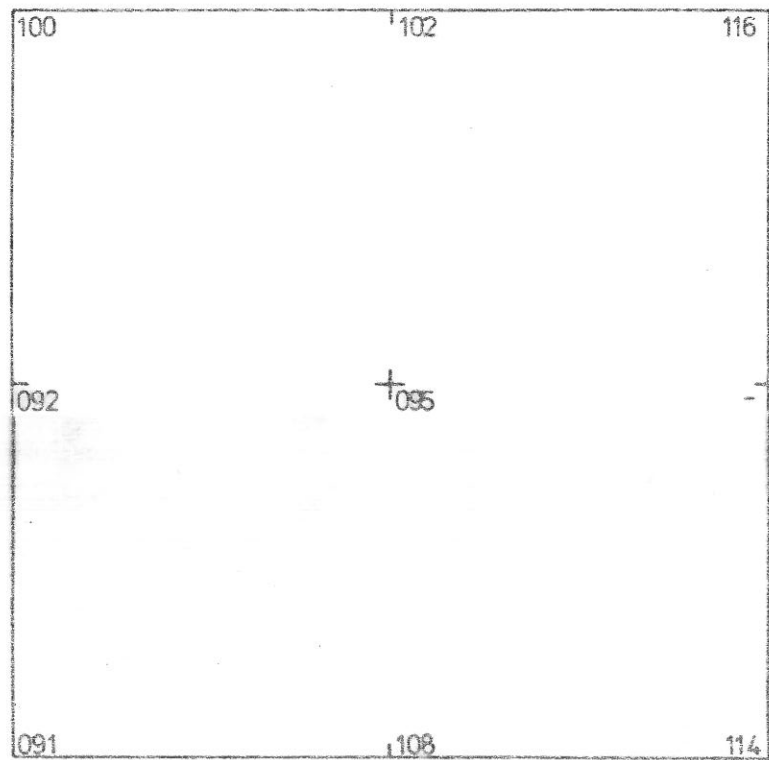

Pintavaakitus

-10/22

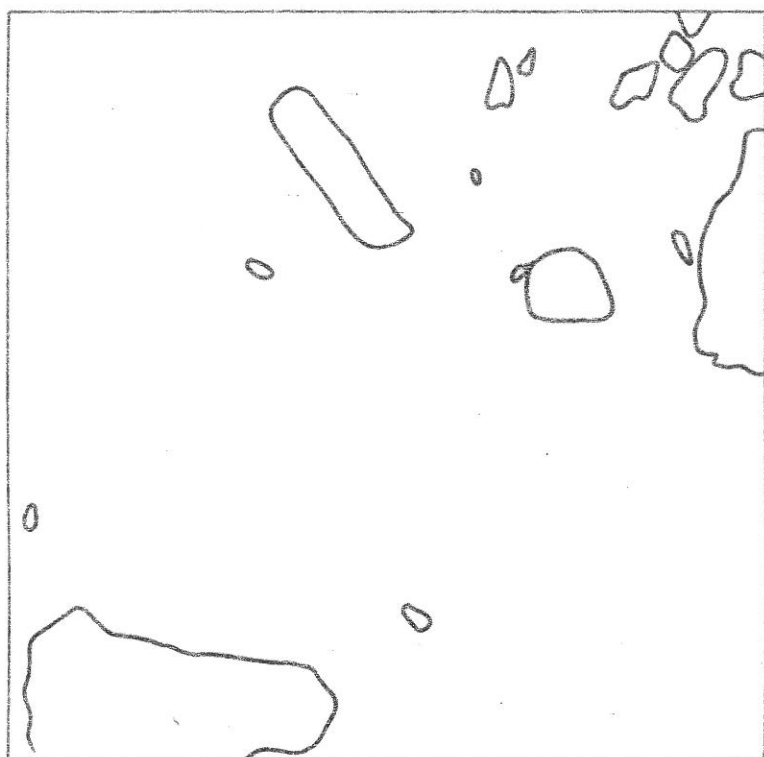

-16/22

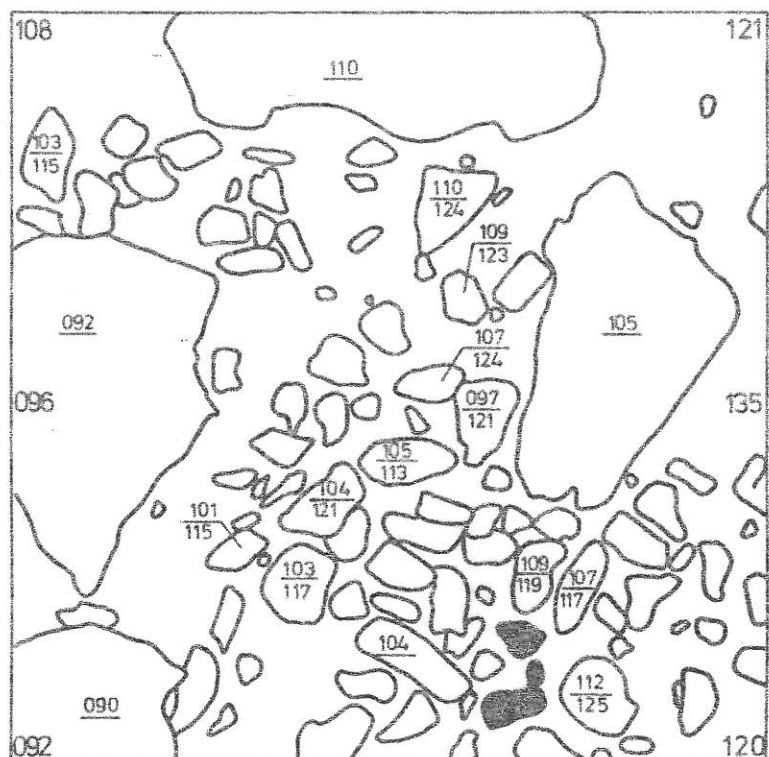

1. taso

-10/22

-16/22

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

Kaivausalue n:o 4:n koeruudut

1. taso

Mittakaava 1:20

Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

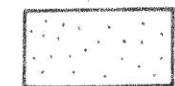
multa

sora

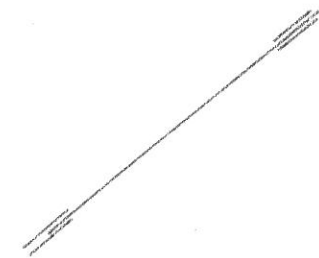
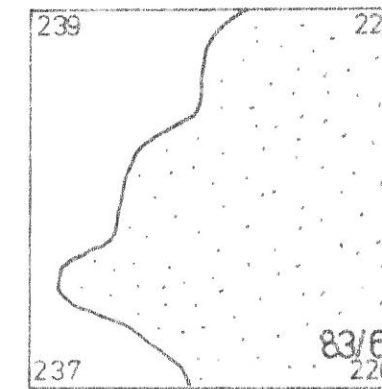
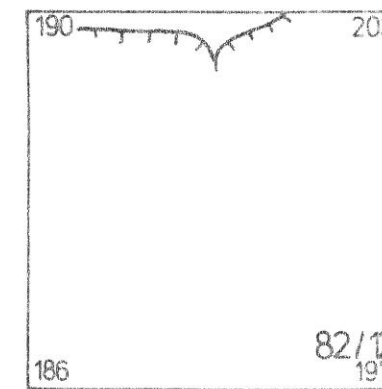
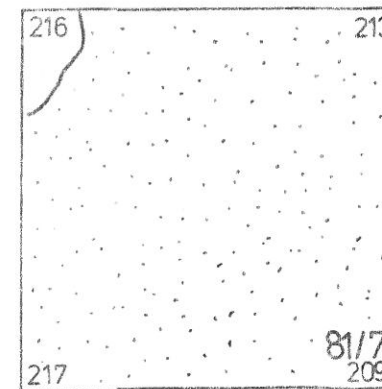
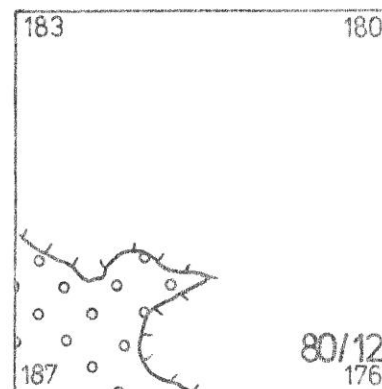
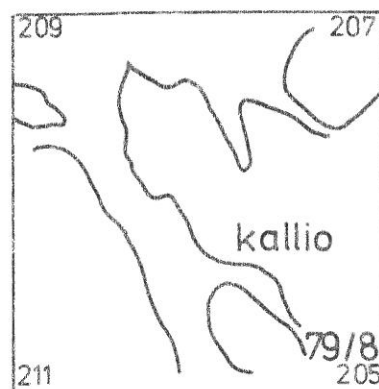
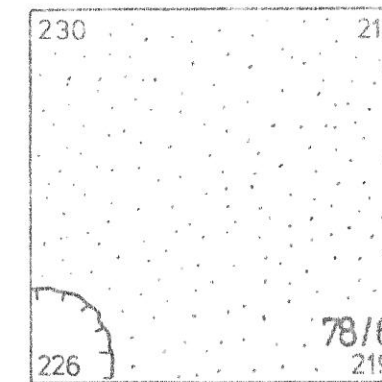
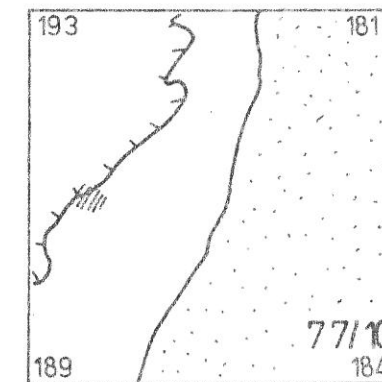
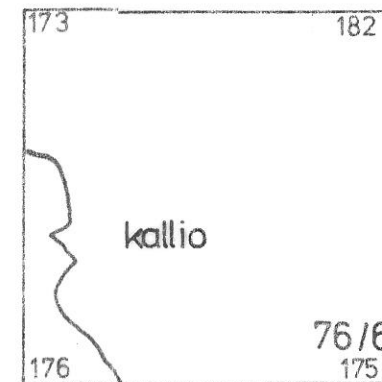
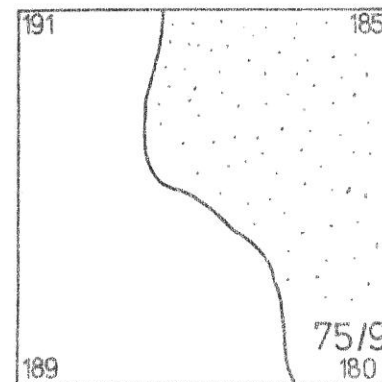
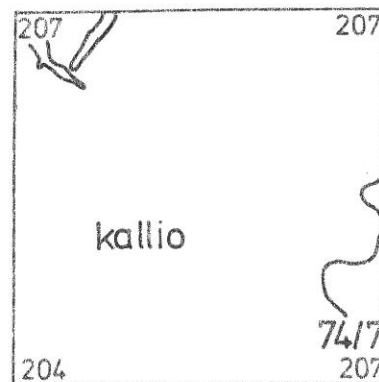
nokiläikkä

savi

kallio

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

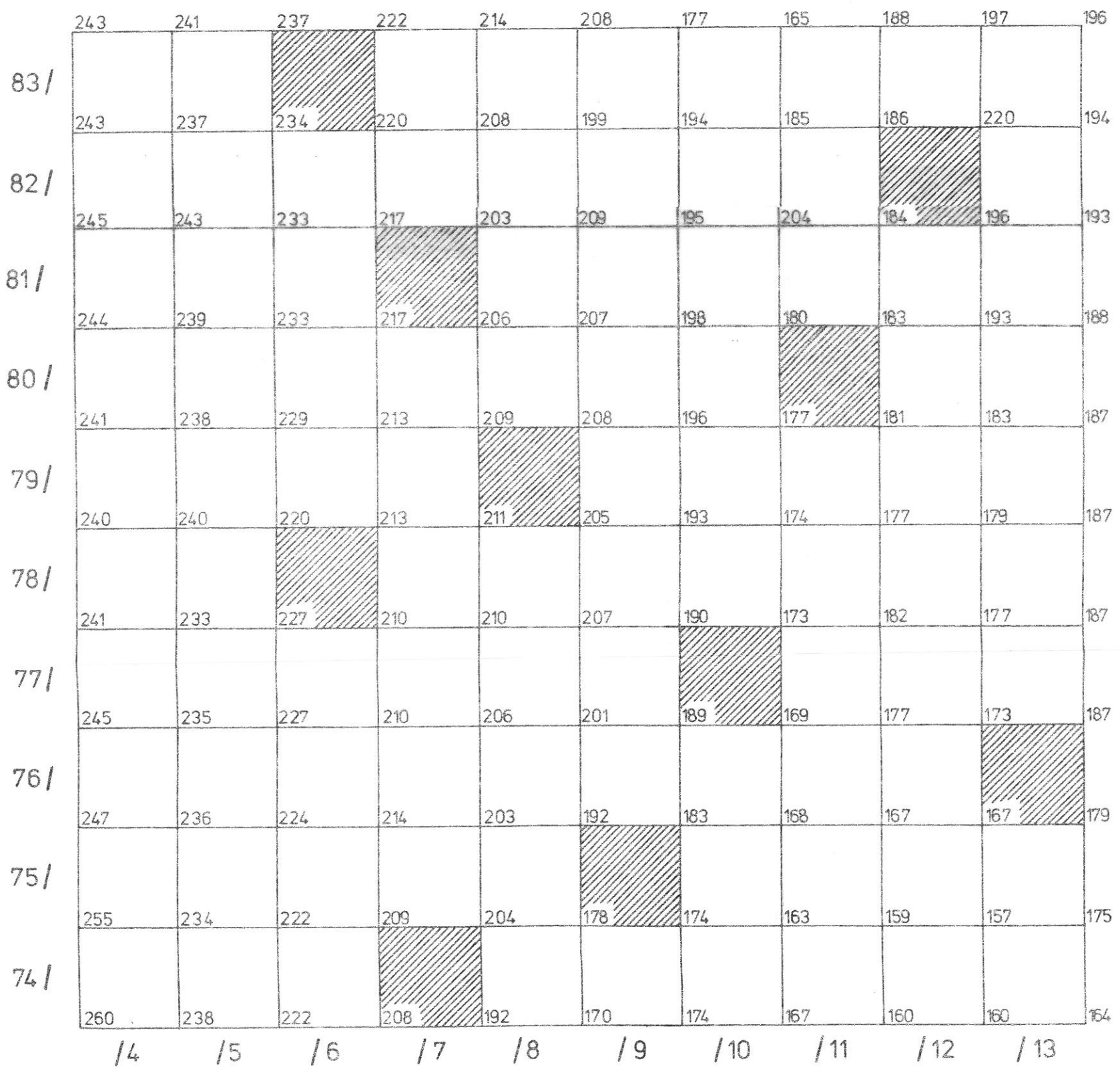
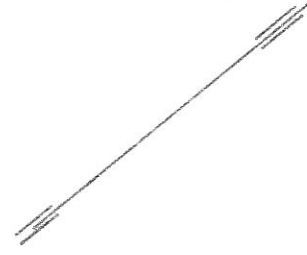
Kaivausalue n:o 4

Pintavaakituskartta

Mittakaava 1:50

Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

Kaivetut ruudut viivoitettu

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

Kaivausalue n:o 2

Röykkiö n:o 2

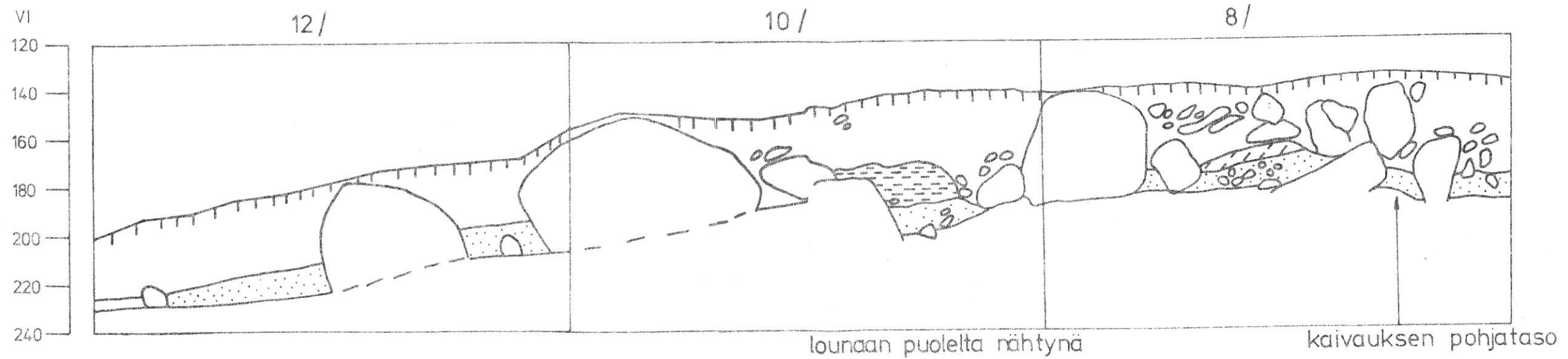
Kaakko-luode -profiili

(kaakkoispuolisko vuoden 1983 kartan mukaan)

Mittakaava 1:20

Kiintopiste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

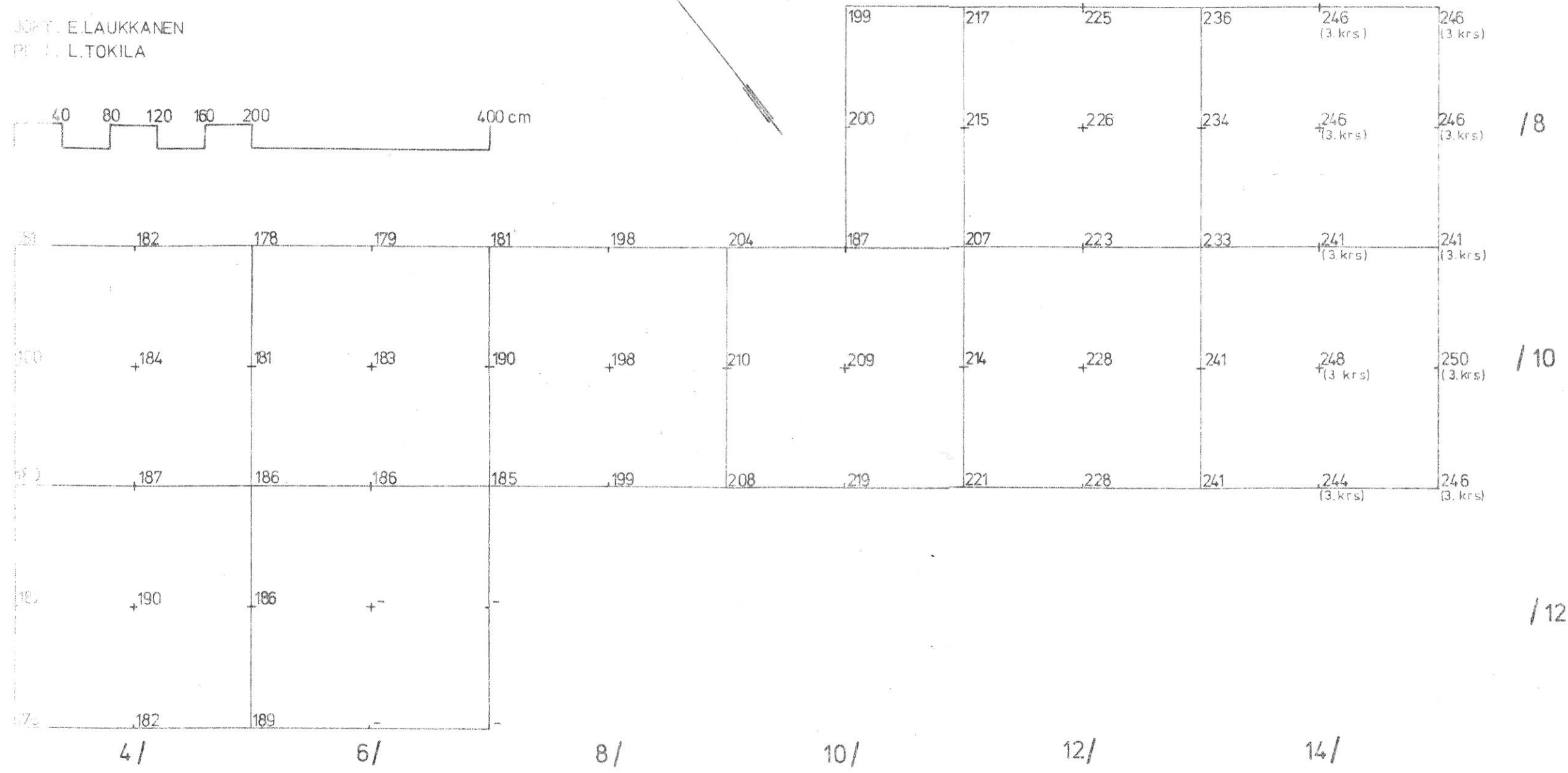
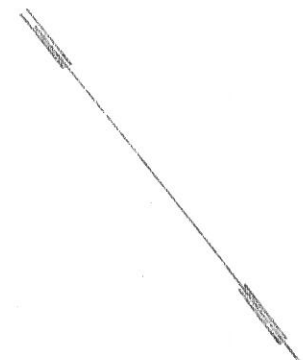
Kaivausalue n:o 2

Pohjavaakitus

Mittakaava 1:40

Käntö piste 220 (39.85 m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PI. J. L. TOKILA

KOKEMÄKI, YLISTARO, LEIKKIMÄKI 1984

Kaivausalue n:o 2

Röykkiö n:o 2

Lounais - koillis -profiili
(lounaispuolisko vuoden 1983 kartan mukaan)

Mittakaava 1:20

Kiintopiste 220 (39.85m mpy)

JOHT. E. LAUKKANEN
PIIRT. L. TOKILA

